

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi

SPREVODI IN SHODI ITALIJANSKIH DELAVCEV OB 1. MAJU

Delavski praznik v znamenju enotnosti in boja proti fašizmu

Osrednje prvomajske proslave so bile v Rimu, Neaplju in Bologni - Povsod so govorniki poudarili enotnost sindikalnega boja in odločen odpor delavcev proti kateremukoli reakcionarnemu izzivanju

RIM, 2. — Italijanski delavci so včeraj po vsej državi praznovali 1. maj s sprevodi in shodi, na katerih so izpričali odločno voljo po združevanju delavskega gibanja in za boj proti fašističnemu prevratu. Osrednje proslave delavskega praznika, na katerih so govorili glavni tajnik UIL Vanni, glavni tajnik CISL Storti in glavni tajnik CGIL Lama, so bile v Rimu, Neaplju in Bologni.

V Rimu so delavci krenili v sprevodi po mestnih ulicah in se zbrali na Trgu San Giovanni. Delavci so najprej spregovorili španjolski sindikalist v begunstvu Emanuele Carlos, nakar jim je govoril glavni tajnik UIL Vanni. Ta je predvsem poudaril pomembnost sindikalnih in normalnih pridobitev delavcev z izbojevanjem zadnjih delovnih pogojev. Nato je poudaril potrebo po čimprej politični spremembi na vrhu države, ki je osnovni pogoj za katerokoli glo-

balno rešitev vseh gospodarskih, socialnih in ostalih težav, ki pretresajo italijansko skupnost.

Velika delavska manifestacija je bila tudi v Neaplju, kjer se je zbrala ogromna množica delavcev, ki so prišli tudi z daljnega podeželja. Delavci so se zbrali na Trgu Mancini in od tu z zastavami in napisi, ki so poudarjali predvsem enotnost sindikalnega boja, krenili v sprevodi na Trg Matteotti pred glavno pošto, kjer sta jim sprego-

vorila tajnik pokrajinske sindikalne federacije Belli in glavni tajnik CISL Storti, ki je poudaril, da se mora Italija prepričati, da danes, bolj kot kdajkoli, lahko računa na moč delavskega razreda in sindikatov v boju proti reakcionarnemu nazadovanju in vsakemu fašističnemu nactru. Resnost sedanjega gospodarskega in socialnega položaja, je nadaljeval Storti, in smoti, za katere se bojujejo sindikati, da bi na delovnih mestih in v družbi spremenili sedanja oblastvena ravnanja, so v korist celotne italijanske skupnosti. Boji za gospodarski napredek, proti dražnjam, za zaposlitev, za zagotovitev prebivalstvu socialnih storitev vrednih omikane države, podpira vse prebival-

Milanski sodnik poslal v Rim akte o preiskavi proti prisluskovalcem?

MILAN, 2. — Po nepotrjenih vesteh iz milanskih sodnih krogov kaže, da je preiskovalni sodnik dr. Patrone, ki je vodil preiskavo o protizakonitem telefonskem prisluškovanju, poslal rimskemu kolegu dr. Pizzutiju vse sodne akte, ki zadevajo priznal tudi pristojnost rimskega sodišča, da nadaljuje preiskavo. Po tej odločitvi bo 7. oktobra, ki so bili zaprti na ukaz milanskega sodnika, na razpolago rimskim preiskovalcem.

Podražitev kmetijskih pridelkov v EGS

LUKSEMBURG, 2. — Evropska gospodarska skupnost je v zadnjih dneh živela nevarne trenutke za svoj nadaljnji obstoj. Ministri za kmetijstvo so že nekaj dni zaporedoma razpravljali o določitvi cen kmetijskih pridelkov za novo leto in niso mogli priti do sporazuma. Šele včeraj, malo pred polnoč, so se končno dogovorili in sporazumeli o določitvi novih cen, ki bodo veljale do prihodnjega maja. Stvari so se tako zaostrele, da je britanski minister za kmetijstvo označil način pogajanj v okviru skupnosti za »nezaslišanega«. Pred popolno razbitvijo pogajanj, ki bi imela resne posledice za nadaljnje življenje gospodarske skupnosti, so vsi nekoliko popustili in našli kompromis, na osnovi katerega se bo cena mleka pri kmetu povečala za 5,5 odstotka, govejega mesa za 10 odstotkov, oljnice za 10 odstotkov, sadje in stročnice za 7,5 odstotka.

POVEZAVA MED FAŠISTI V MILANU IN GENOVI ČEDALJE BOLJ OČITNA

Namestnik milanskega državnega pravdnika odprl preiskavo o desničarskih izvenparlamentarnih skupinah

GENOVA, 2. — V Genovo je dopotoval namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Viola, ki je v spremstvu svojega genovskega kolega takoj odšel v zapor Marassi, kjer je zasilil fašista Marzotti, ki ga je potem obtožil, da se je udeležil nedovoljenega shoda z MSI, med katerim je zgubil življenje zaradi fašistične bombe policijski agent Antonio Marino. Marzotti je v zaporu, kar je vpleten v splošni atentat na brzce Turin - Rim, zaradi katerega sta v zaporu tudi Nino Azzi, ki bi moral pripraviti pekleniški stroj in pa De Min, ki je atentat organiziral.

iz Madrida pa je priznal, da se vrača predčasno domov, ker ga je general Lanusse povabil na sestanek, da bi skupno preučila položaj v državi potem ko je vlada včeraj objavila izredno stanje.

Skoraj istočasno se je izvedelo, da se je v kratkem Campora sestel tudi z voditeljem radikalcev Ricardom Balbinom. Očitno je torej, da hočejo peronisti razširiti politično podlago svoje vlade, da ne bi bili prisiljeni pogajati se s teroristi, ki so v veliki meri odgovorni za napetost v državi.

Takoj po povratku v Buenos Aires ni hotel Campora izjaviti črnika, pred odhodom

iz Madrida pa je priznal, da se vrača predčasno domov, ker ga je general Lanusse povabil na sestanek, da bi skupno preučila položaj v državi potem ko je vlada včeraj objavila izredno stanje.

JAPANSKI ZUNANJI MINISTER OHIRA V BEOGRADU

Z Minićem sta obravnavala japonsko-jugoslovanske odnose

Zaskrbljenost zaradi napetosti na Blaznem vzhodu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić in japonski zunanji minister Ohira sta med obiskom japonskega ministra v Beogradu izmenjala misli o dvostranskih vprašanjih in vprašanjih mednarodne skupne koristi. Ministra sta z zadovoljstvom ugotovila, da se odnosi med obema državama zadnja leta stalno razvijajo na mnogih področjih in se sporazumela, da se vložijo skupni napor za nadaljnji razvoj teh odnosov na vse področjih.

Minić in Ohira sta ugodno ocenila vlogo Japonske, japonsko-jugoslovanskega komiteja in sekcije gospodarske zbornice za gospodarske odnose med Jugoslavijo in Japonsko. Poudarila sta, da obstaja velike možnosti na področju industrijske kooperacije in skupnih naložb kapitala, potrebo vlaganja obojestranskih naporov, da se odstrani sedanji primanjkljaj v trgovinski izmenjavi.

Pri proučevanju mednarodnega položaja sta se Minić in Ohira sporazumela, da Japonska in Jugoslavija, na osnovi neodvisnosti, suverenosti, nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav, nadaljujejo medsebojno sodelovanje v korist svetovnega mira, mednarodnega sodelovanja in reševanja mednarodnih vprašanj po mirni poti. Zvezni tajnik Jugoslavije in japonski zunanji minister sta izrazila svojo zaskrbljenost zaradi nadaljevanja napetosti na Blaznem vzhodu in poudarila potrebo, da se ta kriza reši na osnovah resolucije varnostnega sveta.

Na kraju skupnega poročila o razgovorih se ugotavlja, da je obisk Ohire prispeval k povečanju medsebojnega razumevanja in nadaljnega napredka prijateljskih odnosov med obema državama. Minić je z zadovoljstvom sprejel vabilo Ohire, da obišče Japonsko. Med bivanjem v Beogradu sta japonskega zunanjega ministra ločeno sprejela podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rato Dugonjić in predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić. Dugonjić in Bijedić sta z japonskim ministrom preučila sedanje stanje jugoslovansko-japonskih odnosov in mnoga

aktualna mednarodna vprašanja. Dugonjić je poleg tega seznanil Ohira z jugoslovanskim političnim, gospodarskim in družbenim razvojem. Po končanem uradnem obisku je Ohira včeraj odpotoval iz Beograda v Pariz.

B. B.

Ohira v Parizu

PARIZ, 2. — Japonski zunanji minister Ohira je prispel iz Beograda v Pariz na tridnevni uradni obisk v Francijo, med katerim se bo sestel z ministrskim predsednikom Messmerjem, z ministrom za gospodarstvo in finance Giscard d'Estaingom ter z zunanjim ministrom Jobertom. Takoj po svojem prihodu se je Ohira sešel s predsednikom Pompidoujem. V zaključnem sporočilu, je med drugim rečeno, da bo japonski ministrski predsednik Tanaka prispel na uradni obisk v Francijo konec letošnjega leta.

Leone nagradil «mojstre dela»

RIM, 2. — Po vsej Italiji so včeraj 1. maja, imenovali nove mojstre dela in jim izročili »zvezdo za zaslug za delo«, ki jo izročijo najbolj zaslužnim delavcem na raznih delovnih področjih, ki so več kot 25 let v službi pri istem podjetju. V Rimu se je te slovesnosti udeležil tudi predsednik republike Leone, ki je osebo nagradil nove »mojstre dela« Lacijs in Umbrije.



Včeraj so se zaključili pogovori med ameriškim predsednikom Nixonom in zahodnonemškimi kanclerjem Brandtom. Na sliki oba državljana med pogovori

1. maj, praznik dela na Tržaškem in Goriškem



Slovenska mladina v prvomajskem sprevodu po tržaških ulicah. (Poročilo o proslavi delavskega praznika v Trstu berite na 2. in 6. strani)



Množica na prvomajskem shodu v Števerjanu. (Poročilo o praznovanju na Goriškem berite na tretji strani) (Foto Miro Kuzmin)

TRAGIČNA USODA PREGANJANEGA PALESTINSKEGA LJUDSTVA

Napad libanonske vojske na Palestine: na desetine žrtev v begunskih taboriščih

Vojska napadla taborišča s tanki in z oklopnimi vozili - Policijska ura v vsej državi - Od danes v teku 48-urna stavka - Bo Libanon podlegel izraelske-mu izsiljevanju in odpravil palestinsko gibanje po zgledu kralja Huseina?

BEJRUT, 2. — Na desetine Palestinecev in libanonskih vojakov je zgubilo življenje med napadom libanonske vojske na palestinsko taborišče Sabra. Po uradnem poročilu libanonskega obrambnega ministrstva kaže, da so Palestinci ugrabili 3 libanonske vojske, nakar so vojske oblasti postavile vrsto blokov in so začele nadzirati vhode v palestinska taborišča, ki so v glavnem na cesti, ki pelje proti letališču. Takrat naj bi Palestinci začeli streljati na vojske, ki so takoj odgovorili. Kmalu so se boji razplameli, vojska je takoj poslala pomožne čete in oklopne sile.

Neredi, ki so se začeli pozno zjutraj, so se končali zvečer, ko so na posredovanje naprednih političnih sil Palestince osvobodili vojske, ki so bili v njihovih rokah. Posegel je tudi vodja palestinskega osvobodilnega gibanja Jaser Arafat, ki je skušal doseči premirje. Vojska je vztrajala pri tem, da ne bo prenehala obstajati taborišča, dokler ne bodo Palestinci osvobodili vojske. Zaradi spopadov in hudih človeških žrtev, predvsem med Palestinci, se je sestel libanonski ministrski svet, prisotni pa so bili tudi predsednik republike Frangie, šef policije ter predsednik poslanske zbornice.

Palestinsko osvobodilno gibanje je izdalo poročilo o današnjih dogodkih, v katerih pripisuje krivdo za spopade libanonski vojski, ki je napadla Palestine, ko so se uprli aretaciji uradne glasnice palestinske osvobodilne fronte. Vojska je začela streljati, nakar so bili palestinski vojniki primorani odgovoriti, da bi si rešili življenje.

Libanonske oblasti so proglasile policijsko uru, ki je stopila v veljavo ob 19.30. S posebnim dovoljenjem bodo po tisti uri lahko krožili samo zdravniki, novinarji, državni uslužbenci, poslanci in člani diplomatskega zbora. Policijska ura velja ne samo v Bejrutu temveč tudi v drugih libanonskih mestih. V poznih večernih urah se je izvedelo, da so Palestinci osvobodili vojske na posredovanje Jaserja Arafata in predstavnikov napredne socialistične stranke Jumblata. Trije vojski, naj bi bili trenutno v njegovem stanovanju.

Opazovalci ugotavljajo, da so bili današnji spopadi izredno siloviti in da so po jakosti dosegli nereda iz leta 1969, ko so se prenehali samo zaradi posredovanja takratnega egipčanskega predsednika Naserja. Spominjajo vsakogar na tragične jordske septembra 1970, ko so čete jordskega kralja Huseina izvršile pokol tisočih Palestinecev v jordskih begunskih taboriščih.

Najhuji boji so bili danes pri ta-

boriščih Šatilah in Sabra, kjer živi nad 20.000 beguncev. Vojska je streljala z mitraljezi in s tankovskimi topovi. Palestinci pa so odgovarjali z minometi. V bližini taborišča je izbruhnil obsežen požar.

Položaj v Libanonu je zelo napet še zlasti po 10. aprilu, ko so Izraelci vdrl v Bejrut in umorili trojico palestinskih voditeljev. Ob tistem napadu je odstopil ministrski predsednik Salam, nakar so sestavili novo vlado, ki ji predseduje Amin Hafez. Po zadnjih poročilih iz Libanona je v spopadu zgubilo življenje 12 libanonskih vojakov, medtem ko jih je bilo nad 40 ranjenih. Med Palestinci je število mrtvih še neznan, vsakek kaže, da je zelo veliko: govorijo o 50 mrtvih.

Napredne stranke in organizacije v Libanonu so proglasile 48-urno stavko v znamenje protesta zaradi neredov. Odločitev so sprejeli v teku sestanka, ki je bil na domu Kamala Jumblata, vodje napredne socialistične stranke. Libanonskim dogodkom sledijo z izrednim zanimanjem tudi v Izraelu, kjer se javno mnenje sprašuje, ali bo libanonska vlada ukrepala tako ostro kot Husein, ko je 1970. leta likvidiral palestinsko organizacijo v Jordaniji, kar je terjalo na tisoče nedolžnih žrtev, predvsem žera in otrok. S tem v zvezi je treba omeniti, da so izraelski vojski poveljniki že večkrat grozili Libanonu s ponovnimi napadi, v primeru, da bi se dejavnost Palestinecev proti Izraelu ob libanonski meji ne prenehala.

Tudi v naši državi je delavstvo primerno proslavilo prvomajski praznik. Najpomembnejše manifestacije so bile v Trstu, v Križu in v Miljah, na Goriškem pa v Števerjanu in v Gradišču. Lepo vreme je pripomoglo k uspehu vseh napovedanih shodov, na katerih je prišla bolj kakor kdaj poprej skupna volja vseh delovnih ljudi, da se zahtre neofašizem, ki že nevarno ogroža demokracijo pridobitve delavskega razreda.

V ladjednici Muggiana v La Speziji so izročili Tržaškemu Lloydju novo kontejnersko ladjo »Lloydiana«.

DANES

Italijanski delavci so letos praznovali 1. maj v znamenju boja za delavsko enotnost, za boljše delovne pogoje in boja proti fašizmu. Osrednje prvomajske proslave, ki jih je priredila enotna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL, so bile letos v Rimu, Neaplju in Bologni, na katerih so govorili glavni tajniki treh sindikalnih organizacij. Veliki prvomajski shodi so bili tudi v Milanu, Torinu, Palermu in v vseh drugih italijanskih mestih.

Petdeset Palestinecev in 12 libanonskih vojakov je zgubilo življenje med včerajšnjimi spopadi, ko je libanonska vojska napadla nekatera palestinska taborišča. V Libanonu je v veljavni policijski ura, za danes pa je napovedan začetek 48-urne stavke v znamenje protesta zaradi spopadov. Spopadi med vojsko in gerilci so se prenehali na posredovanje vodij palestinskega osvobodilnega gibanja Arafata in libanonske napredne socialistične stranke Jumblata.

Tudi v naši državi je delavstvo primerno proslavilo prvomajski praznik. Najpomembnejše manifestacije so bile v Trstu, v Križu in v Miljah, na Goriškem pa v Števerjanu in v Gradišču. Lepo vreme je pripomoglo k uspehu vseh napovedanih shodov, na katerih je prišla bolj kakor kdaj poprej skupna volja vseh delovnih ljudi, da se zahtre neofašizem, ki že nevarno ogroža demokracijo pridobitve delavskega razreda.

Dom Mintoff v Rimu in Bruslju

BRUSELJ, 2. — Predsednik malteške vlade Dom Mintoff je danes prispel v Bruselj, kjer bo imel pogovore s predsednikom izvršne komisije EGS in drugim predstavniki belgijske vlade.

Campora se sestane z generalom Lanussejem

BUENOS AIRES, 2. — Novozvoljeni argentinski predsednik Hector Campora se je danes odzval pozivu dosedanjega predsednika ge-

MOGOČNE PRVOMAJSKE MANIFESTACIJE V TRSTU IN OKOLICI

Sindikati napovedujejo ostro nasprotovanje nižanju kupne moči delavskih dohodkov

Močan poudarek na antifasizmu in obrambi demokratičnega reda - V Trstu več kot 100 ljudi v sprevedu - Shodi v Krizu, Nabrežini, Miljah in na Socerbu - Zborovanje KPI v Krizu



V lepem, sončnem vremenu so tržaški delavci proslavili mednarodni praznik dela. Ogromna množica se je že v prvih jutranjih urah zbrala, po budnici pri Sv. Jakobu, na Largo Pestalozzi od koder je krenil sprevod po Istrski cesti v mestno središče. Bilo jih je vsakega več kot deset tisoč, med njimi tudi tisoč s svojimi roditelji, prijatelji, s zastavami posameznih strokovnih organizacij, s transparenti in napisi v slovenski in italijanski. V sprevedu so šli, v gruči, še skoraj silovito delavci glavnih mestnih tovarn: arzenala Sv. Marka, škedenjske železarne, pristanišniški, za njimi znatno mlajši kolektiv boljunjske «Grandi motor» in delavci industrijske cone, upokojenci, študentje, mlade in ženske. Opazili smo voditelje delavskih strank PSI in KPI, zastopstvo ACLI slovenske dijakov s svojim transparentom, člane slovenskega gledališča, kulturne in javne delavce, župane, deželne svetovale. Bil je, skratka, sprevod naprednih delovnih ljudi, Slovencev in Italijanov, ki so se zbrali na ta tradicionalni prvomajski pohod, ki od leta do leta meri pulz demokratičnega Trsta, dokazuje, da v prebivalstvu močno utripa protifasistični duh.

Nagelj v Rižarni

Tako napisal kakor gesla, ki so jih nosili, izpričujejo zavračanje prekleta v desno v Italiji, obsojdo odgovornosti Andreotti'jeve vlade (tako smo opazili napise proti političnemu priporu, ki kakor Damoklejev meč visi nad naprednimi silami v državi), gesla o poti, ki jo je treba prehoditi za izhod iz krize, ki pretresa deželno in narodno gospodarstvo.

Mnogo je bilo napisov in transparentov proti fasizmu. Delavci, ki so si priborili delovne pogodbe, se namreč zavedajo, kako nevarno je fašistično izvajanje in kako važno je, da se vse ljudstvo množično upre vsakršnemu reakcionarnemu poskusu, ki bi oslabil demokratične strukture republike in njen ustavni red. Mnogi so podpisali petico manifestacijo podpisali petico za razpust fašističnih organizacij, veliko pa jih je bilo, ki so pri zborovanju odšli v Rižarno in priprili na zamrežena okna svoje rdeče nagelje.

Zapisali smo, da je bilo v sprevedu nad deset tisoč ljudi, dodati pa moramo, da se jih je več tisoč zbralo ob robu in spremljalo manifestacijo s pločnikov, od koder so se občasno usuli aplavzi ali vzkliki.

Govora Vojske Grgiča in Rinalda Schede

Zborovanje je bilo, kot napovedano, na Trgu Sv. Antonia. Sindikalne organizacije so v začetku mislile privedi shod na Golovnem trgu, a so jih na občini prepričali, naj se ga ne poslužijo. Občinski delavci so namreč pričeli z javnimi deli in to bi motilo zborovanje. Tako je sprevod šel mimo palače deželne uprave, po ulicah Milano in Roma do Kanala. Tu so postavili govorništvo, na katerem so bile, poleg zastave sindikalne federacije in organizacij CGIL, CISL ter UIL tudi državna zastava, tržaški prapor in deželna zastava.

Najprej je zbranim delavcem spregovoril v slovenski sindikalisti Vojko Grgič. Poudaril je, da je bilo v sprevedu nad deset tisoč ljudi, dodati pa moramo, da se jih je več tisoč zbralo ob robu in spremljalo manifestacijo s pločnikov, od koder so se občasno usuli aplavzi ali vzkliki.



Govoril sindikalist V. Grgič

pomen enotnih proslav 1. maja in federativnega pakta med sindikati. To so, je dejal, etapa na poti k združitvi sindikalnega gibanja, kar je naš cilj.

Vojko Grgič je nato govoril o nevarnosti fašizma in izzivanju. Enotnost delavcev, Slovencev in Italijanov, bo strla tudi tako nevarnost.

Za njim je zbrane pozdravilo več sindikalistov, dokler ni zadnjega govora imel vsedravnih tajnik CGIL in član vodstva federacije sindikatov Rinaldo Scheda.

Že v samem začetku je podčrtal misel, da se delavci ne zbirajo zaradi tega, da bi zgolj proslavljali svoj praznik. Prvomajске manifestacije pomenijo tudi, da delajo ljudje obračune in začujejo pot prihodnjim nastopom. Tako je, kot kaže, na vseh prvomajskih manifestacijah poudarjali delavci predvsem svojo protifasistično budnost.

«Strli bomo podgane, ki delajo ponoči in postavljajo svoje bombe. Mi manifestiramo odprto, se bori za belega dne. Okoli nas se zbira grožnja in milijoni. Naša je moč demokracije, ki jo morajo vsi upoštevati, je med ploskanjem prišotnih delj Schede.

(Nadaljevanje na 6. strani)



Vsestranski tajnik CGIL

ORGANIZIRAN ŠKVAĐRISTIČNI «OPOMIN»

Napadalci na dr. Forziatija iz Mester ali Padove?

Sam Forziati obtožuje bivše kamerade in se sklicuje na Fredove groznje, katerih je bil deležen na sodišču

Preiskava o surovem napadu na dr. Gabriela Forziatija, ki se še vedno nahaja v bolnišnici, je tudi po njegovih izjavah, usmerjena v znane fašistične kroge med Mestrom in Padovo. Ne gre, seveda, pozbirati, da je prav na tem področju delovala črna teroristična celica odv. Franca Frede, ki je obtožen mlajšega pokola. Forziati je tudi bil član Fredove organizacije «Ordine nuovo», a se ji je pred dobrim letom dni iznevil iz osebnih razlogov. Po znanem procesu v Trstu ga je zaslišal milanski preiskovalni sodnik D'Ambrosio in nekaj tednov po tem razgovoru je njegov pomočnik, javni tožilec Fiasconaro izvedel več hišnih preiskav v Trstu. Prebrskali so v glavnem stanovanju najbolj znanih fašistov, ki so že javno razglasili, kot pripadniki Fredove organizacije.

Po Forziatijevem pričevanju v Milano so v Ferrari aretirali Claudio Orsija, iščejo tajnika MSI Borghija, v Padovi so izvedli na ukaz sodnika dr. Faisa več aretacij. Med aretiranimi je tudi Fredov sodovalec Trino.

Ni torej naključje, če so Forziatija sedaj napadli «za opomin». Morda bi ga še huje pretepeli, ako bi neki starejši ljudje ne začeli kričati. Tako sta ga napadala pustila ranjenega na tleh in zbežala. Forziati jih ni spoznal, kar dokazuje našo trditve, da je bil napad organiziran in da so bili pretepači pripeljani iz drugih krajev, verjetno iz Benet, Mester ali Padove. Tega mnenja je tudi dr. Volpe, šef političnega oddelka kvesture, ki dnev.

V LADJEDELNICI «MUGGIANO»

V La Spezii so izročili Lloydju največjo kontejnersko ladjo

Minister za trgovinsko mornarico je poudaril, da za deset let ne bo problemov z zaposlovanjem v ladjedelništvu - Pri tem ni omenil tržaških ladjedelnikov

Včeraj so v La Spezii izročili predstavnikom Tržaškega Lloydja kontejnersko ladjo na turbinski pogon «Lloydiana». Svečanosti so se udeležili, med drugimi, tudi ministar za trgovinsko mornarico Lupis, predstavnik tržaške javnosti, med katerimi je bil posl. Albin Škerk ter predstavnik družbe «Finmare» inž. Crociani ter kapetan Cossetto.

Ladja lahko prevaža do 1600 kontejnerjev za celokupno težo 28 tisoč ton in bo oskrbovala prevoz blaga (v glavnem volne) iz Avstralije, v Italijo. Njeno izhodiščno pristanišče bo, kot za večino Lloydovih tovornih ladij, Genova. «Lloydiana» so zgradili v ladjedelnici «Muggiano» v La Spezii. Kot znano gre za ladjedelnico, ki jo je med ministrski odbor za gospodarsko načrtovanje CIPE sklenil zapreti zaradi «tehnoške zaostalosti» in «nerentabilnosti» v oktobru leta 1966. «Muggiano» je bil tedaj na seznamu ladjedelnikov, ki jih je treba zapreti, skupaj s tržaško ladjedelnico «Sv. Marka», vendar sta se usodi teh dveh ladjedelnikov ločili. Javne in politične oblasti v La Spezii so se uprle «načrtu CIPE» in od vlade izpovedale najprej usrešitveni obveze, da bo «Muggiano» postopoma zapeljal svojo dejavnost, nato pa izposlovali reorganizacijo proizvodnje, tako da se danes sploh ne postavlja vprašanje zapora te pomembne ladjedelnice, katere se poslužujejo tudi ladjarji iz drugih krajev Italije. Med temi tudi tržaška družba «Lloyd Triestino».

Po kratkem govoru predsednika «Italcantieri» Buschia so na ladji

izobesili Lloydova znamenja in zastavo. Takoj za njim je spregovoril predsednik Tržaškega Lloydja admiral Spigali. Rekel je, da je izročitev te ladje pomembna etapa na poti razvoja tehnološke izoblastve blagovnega prometa med Avstralijo in Italijo, saj je «Lloydiana» največja kontejnerska ladja, kar jih trenutno plemore Italija.

Za njim je spregovoril minister za trgovinsko mornarico Lupis, ki se je očitno moral braniti pred napadi, katerih je bil deležen prav v krogih Tržaškega Lloydja, katerim je črtal seznam turističnih križarjenj po Sredozemlju, medtem ko se ni stekla reorganizacija družbe, prečnega državnega pomena v okviru «Finmare». Tako je dejal, da je ta reorganizacija pozitivni odgovor na pojave, katerim smo priča v mornarstvu v zadnjih desetih letih. Poseben poudarek je dal blagovnemu prometu. Podčrtal je tudi, da mora biti «mornariška politika strogo dobičkonosna» in da se v tem pogledu poslužujejo družbe javnega značaja, ki upravljajo državno mornarico, vseh tehnoloških dosežkov pri gradnji svojih ladij. Tako je bila zgrajena «Lloydiana», kateri bodo sledile druge po sistemu «roll on, roll off», specializirana plovila in polivalentne ladje.

Lupis ni mogel zamolčati tudi krize, ki že dolgo vrsto let tare italijansko ladjarstvo. Nad osemdeset odstotkov blaga prevažajo v Italijo in iz nje prav tuje družbe, kar pomeni, da se iz države izteka ogromna devizna sredstva. Tudi ni prav, je dejal, da mora italijanska industrija znašati na tuja naročila. Lupis je takoj nato javno zagotovil, da krepitev državnega ladjarstva ne pomeni konkurence zasebnim ladjarjem. Pri tem je celo dejal, da je treba pravo na področju pomorske plovbe zagotoviti enakopravnost zasebnim podjetniški pobudi.

Lupis je zaključil z obvezo, da za prihodnje desetletje ne bo zaposlovanje v ladjedelništvu predstavljalo problema. Pri tem pa ni omenil problemov tržaškega ladjedelnstva, ki ga pretresa tako huda kriza. Lupis je namreč s svojim govorom dokazal, da je tržaška ladjedelniška struktura enostavno opisana, ki je dejal, da misimo opaziti znakov zastajanja» na področju, ki ga je treba tehnološko okrepiti.

Del zavarovancev INAM odslej v Ul. Farneto

Pokrajinski sedež INAM sporoča, da so od 1. maja dalje premestili upravo dela zavarovancev, ki so sedaj spadali pod teritorialni odtok «središča», v odtok «Farneto». Premestili bodo vse zavarovance, ki stanejo v naslednjih ulicah: Agro, Alfieri (od hišnih števil 4 oz. 5 dalje), Ananiani, Bartolotti, Battisti (od 20 oz. 27 dalje), Brunner, Buonarroti, Canova, Chiarera, Conti, Coroneo (od 19 oz. 20 dalje), Crispi (od 35 oz. 42 dalje), De Gasperi, Destriero, Donadoni, Eremo, Foraggi, Fortunio, Foscolo (od 29 oz. 38 dalje), Gambini (od 14 oz. 39 dalje), Gattieri, Ghirlandaio, Ginnastica (od 33 oz. 38 dalje), Giotti, Giotto, Ippodromo, Leo, Limitanea, Mantegna, Matteotti (od 29 oz. 40 dalje), Minoli, Padovan, Palladio, Pascoli (od 32 oz. 33 dalje), Perugini (samo številke 5, 6 in 7), Petronio (od 4 oz. 5 dalje), Piccardi, Pietà (od 4 oz. 23 dalje), Pollaio, Polonio, Pordenone, Porta, Revoltella, S. Francesco (od 19 oz. 28 dalje), Settefontane (od 21 oz. 28 dalje), Signorelli, Sterpeto, Stuparich, Teza, Foro Ulpiano, Vecellio, Verge-

Študijsko srečanje o jadranskih lukah

V sejni dvorani hotela Enale ob 12. maja študijsko srečanje, za katero je dalo pobudo deželno ravnanstvo za načrtovanje in na katerem bodo razpravljali o pristaniški integraciji na severnem Jadranu.

Srečanje so povabili politični svetovalci, gospodarstveniki, strokovnjaki, ki se navezujejo na italijanski pokrajini in inozemstva. Srečanje so organizirali z namenom, da bi analizirali vprašanja, ki so povezana z ustanovitvijo pristaniškega sistema na severnem Jadranu med tržaškimi in benetškimi pristaniščem, z izgradnjo plovnega kanala med Tržico in benetškimi pristaniščem.

Novi pristaniški sistem naj bi se opiral na obsežno teritorialno strukturo, povezoval bi benetško in tržaško pristanišča proti reki Sile, ki se izliva v Livorno.

Uresničila bi se tako velika pristaniška infrastruktura z dolgim plovim kanalom in številnimi pristanišči, in to na področju, kjer bi lahko zrasli novi industrijski ter pristaniški obrati.

Po mnenju deželne uprave za načrtovanje spada ta načrt v okvir evropske integracije dežel, ki gravitirajo na tržaško in benetško pristanišče, in v sklop vsedravnega ter deželnega načrtovanja.

Srečanju bo predsedoval deželni odbornik za načrtovanje Nereo Stopper, predstavili pa bodo študijo, ki jo je pripravilo deželno ravnanstvo za načrtovanje s sodelovanjem inž. Clea Morellija.

SINOČI V NABREŽINI

Ostavka predsednika podporne ustanove ECA

Odbor ustanove se bo sestal v sredo

Včeraj zvečer se je sestal nabrežinski odbor občinske podporne ustanove ECA. Povsem nepričakovano je predsednik, socialdemokrat Zdravko Pahor, dal ostavko iz predsedstva odbora. Njegovo mesto je, «ad interim» zasedel bivši občinski svetovalec KPI Aldo Slavec - Vizintin, ki je v tem odboru opravljal funkcijo podpredsednika. Slavec je nemudoma sklical drugo sejo odbora občinske podporne ustanove, ki bo prihodnje sredo, z namenom, da se razčisti položaj in izvoli novi predsednik.

Vse kaže, da je — podobno kot nedavna ostavka nabrežinskega župana Legiša — tudi nenadna kriza v odboru podporne ustanove odraz političnih nesporazumov med strankami večinske koalicije, čeprav nekatere ne izključujejo, da je Pahorjeva ostavka tudi odraz notranjega razmerja v politični skupini, kateri pripada. Javno pa je, da je tudi predsedstvo podporne ustanove ECA del upravnih - političnega mehanizma, ki je bil ustvarjen v tej občini po sporazumu o levo-sredinski upravi, Pahorjeva ostavka iz predsedstva ECA to razmerje sedaj še bolj zapleta.

● V krožku «Che Guevara» bo v petek, 4. maja ob 20. uri predaval profesor Lucio Lombardo Radice o «Kristjanih in marksistih po dialogu». Sledila bo razprava.

Vozni red na pomorskih progah za turistično sezono

S prvim majem so v okviru začeta turistične sezone vzpostavili redno pomorsko progo med Trstom ter nekaterimi istrskimi območji, mestni ter Trstom in Gradcem, Griljanom in Sesljanom. Vozni red letošnje turistične sezone za pomorske povezave je naslednji:

Motorna ladja «Edra» bo plula na progah Trst - Koper - Izola - Piran - Umag z odhodom iz Trsta ob ponedeljkinih in sobotah ob 8. uri in s povratkom ob 19.05; Trst - Koper - Piran - Umag - Novigrad z odhodom iz Trsta ob torkih ob 8. uri in s povratkom ob 19.05; Trst - Koper - Izola - Piran - Umag - Pulj z odhodom iz Trsta ob torkih ob 8. uri in s povratkom ob 21. uri; Trst - Koper - Piran - Poreč - Rovinj - Pulj z odhodom iz Trsta ob petkih ob 8. uri in s povratkom ob 21. uri; Trst - Koper - Izola - Piran - Umag - Rovinj z odhodom iz Trsta ob nedeljah ob 8. uri in s povratkom ob 21. uri.

Motorna ladja «Ambriabella» bo plula na progah Trst - Gradec. Ob delavnikih bo odhod iz Trsta ob 10.30 in ob 16.30, ob nedeljah in praznikih pa ob 8.30 s povratkom ob 19. uri.

Motorna ladja «Dionea» bo plula na progah Trst - Griljan - Sesljan. Dnevni odhod iz Trsta bo ob 8.20 in ob 16.10 s povratkom ob 11.20 in 18.20.

● V petek, 4. maja bo na sedežu KPI aktiv komunističnih žena, na katerem bodo govorili o volitvah kampanji. Poročilo bo ob 19. uri prebrala Fulvia Supančič.

Draгоцен predmet za muzej v Rižarni

Kakor smo pred dnevi poročali, imajo na znanstvenem oddelku tržaške kvesture shranjeno morilsko orodje, 40 cm dolgo tolkalo, s katerim so cesovski krvniki v Rižarni pobijali žrtve preden so jih pahali v krematorij. Našli so ga v jeseni 1. 1945 (pod ruševinami krematorija).

Včeraj smo izvedeli, da je tržaški župan naslovil na kvestorja pismono prošnjo, naj bi ta predmet, ki ima za zgodovino Rižarne velik

PIJAN ŠOFER BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

Po trčenju s karabinerji jim dvakrat zbeži iz rok

Karabinerjem so morali priskočiti na pomoč tudi policisti, da so ukrotili razburjenega Vincenza Lo Casta

Prejšnjo noč se je na Garibaldijevem trgu odvil sivojestrnen prizor. Bilo je malo pred polnočjo, ko se je karabinerjska izvidnica vračala v svoj center v Istrski ulici. Karabinerji so privzeli iz julio do semaforja na Garibaldijevem trgu in se postavili v vrsto vozil, ki so čakale na zeleno luč. Čez nekaj sekund se je ustavil ob njihovem vozilu avto, v katerem je sedel star znanec sodnje iz zaporov 35-letni Vincenzo Lo Casto iz Ul. Boito 7, ki ima sicer na osebnih dokumentih napisano, da je trgovski potnik, je pa bolje znan kot izkorisčevalec prostitutke.

Nenadoma, ko je semafor še kazal rdečo, je Lo Casto prišil na plin in z vso hitrostjo prečkal križišče. Pri tem pa je trčil ob gušlje karabinerjev, ki so se seveda takoj poglajali za njim. Dohetili so ga na Drevoredu D'Annunzio in ga ustavili. Ko pa so od njega zahtevali voziško dovoljenje, je Lo Casto stopil iz avta, izjavil, da ni dovoljenja in zbežal po stopnišču, ki se dviga do UL Molino a Vento. Stekel je po tej ulici, toda ravno tedaj je privzelo navzgor izvidnica policije. Agenti so opazili Lo Casta, ki so ga zasledovali karabinerji, in mu zaprli pot s svojim avtom in podčastnik Guido Zanotto se je vrgel nanj. Lo Casto se je branil na vse kriplje in zato je priskočil na pomoč tudi podčastnik karabinerjev Lussorio Contin. V svoji divji jezi pa je Lo Casto obdelal s pestmi, tako, da sta se pozneje morala zateči v bolnišnico.

Ko so Lo Casta končno spravili do avta karabinerjev, se jim je spet izmuznil, toda ni zbežal daleč. Po nekaj metrih so ga ponovno ujeli, tokrat pa so mu natakili ježne lisice, ki so mu jih sneli kramarji v koronarskih zaporih, kamor so ga prepeljali pod kopico obož. Voznje v pijanosti (to je ugotovil zdravnik Rdečega križa, ki je pregledal ujetega Lo Casta), uprjanja in nasilja proti javnim funkcionarjem in poskodovanja državne lastnine, saj je močno odrgnil bol gušlje karabinerjev. Oba ranjena podčastnika pa so sprejeli v bolnišnico s prognozo okrevanja v petih dneh.

SKLEP SKLADA ZA TRST Še 250 milijonov lir za univerzitetni dom

Komisija sklada za Trst se je sestala pod predsedstvom deželne ga podpredsednika Pittonija in odobrila predlog vladnega komisarja za dodelitev 250 milijonov lir tržaški univerzi. To s vso budo krill stroške za gradnjo drugega dela študentskega doma.

«Poleg prispevka iz sklada za Trst», je izjavil Pittoni, »je tudi deželna uprava že dodelila precejšnjo vsoto in sicer en milijardo lir in tako bi financiranje moralo biti zadostno za izvedbo javnega dela, ki ga študentje posebej pričakujejo, saj so se jasno izkazale pomankljivosti sedanjih struktur».

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Ivan Pregelj

TOLMINCI

po dramatisaciji Mitje Meljaka za Stalno slovensko gledališče priredil Filibert Benedičič

Scena: Klavdij Palčić
Kostumi: Anja Dolenc
Glasba: Marjan Gabrijelič
Asistent režije: Mario Ursič
Režija: JOŽE BABIČ
Koreografska postavitev alegorije: Selma Micheluzzi
Korepetitor: Ignacij Ota

V petek, 4. maja ob 21. uri za abonma red A — premierski. Razpredstev predstav pod rubriko «Gledališča».

Slovenski gledališki muzej v Ljubljani in Stalno slovensko gledališče v Trstu

OTVORITEV SPOMINSKE RAZSTAVE

STANETA SEVERJA

v petek, 4. maja ob 20. uri v foyerju Kulturnega doma.

Gledališča

SAG

Predstave Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu:

v nedeljo, 6. maja ob 17. uri v svetoivanskem Marijinem domu: Arkady Leoukum «Sovražnika?»;

v torek, 8. maja ob 21. uri v dvorani PD «Ivan Cankar», UL Montecchi 6: gostovanje gledališkega umetnika Staneta Raztresena z recitalom «Slovenske bridke in pikaste»;

v sredo, 9. maja ob 21. uri v Prosvetnem domu na Opčinah: Jože Javoršek «Povečevalno steklo»;

v nedeljo, 13. maja ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah: Arkady Leoukum «Sovražnika?».

Nočna tatvina v baru Flavia

Včeraj jutraj je 38-letni Germano Lutan iz Ul. Puccini 6 odšel, da se prejšnjo noč neznanci vdrl v njegov bar «Flavia» na Trgu Cagni 6. Izlozbeno okno bara je bilo razbito, v notranjosti pa so bili očitni znaki, da so neznanci ukrali, kar jim je prišlo pod roko. Manjkale so štiri steklenice likerjev, en kilogram salame, avtomatski gramofon in filiper pa sta bila s silo odprta in kovancev ni bilo več. Škoda presega 70 tisoč lir.

Članica SONJA GRGIČ - (Gregori)

bo danes objavila večno zvesto svojem izvoljenku LUIGIU PALICICHU

Š.z. GAJA iz Padricu in Gro-pade želi mlademu paru mnogo sreče in zadovoljstva v zakonskem življenju.

Vočilu se pridružuje tudi P.d. Slovan iz Padricu.

Marju Gregoriču je žena Barica posila drugorojenka JANA

Srečnima staršema čestitajo sorodniki in prijatelji, malemu Janu pa želijo obilo sreče.

Kino

«La Cappella Underground» predvaja ob 19. in 21. uri «Il nuovo angelo» (1961) Uga Gregoretija. Ostra satira o italijanskem «gospodarskem čudežu» v letu 1960.

Nazionale 15.00 «Cabaret». Liza Minnelli. Barvni film.

Excelsior 16.00 «Malizia». Tina Aumont, Lilla Brignone. Barvni film.

Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso non avete mai osato chiedere». Woody Allen. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15.00 «L'amerikano». Yves Montand, Renato Salvatori. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 15.00-22.15 «L'emigrante». A. Cellentano in Claudia Mori. Barvni film.

Aurora 16.30 «Film d'amore e d'anarchia». Barvni film. M. Melato, G. Giannini. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.30 «Joe Valachi» (1. segreti di «cosa» rostra). Barvni film. Igra di «cosa» rostra. Barvni film. Igra di Charles Bronson.

Cristallo 16.30 «Cinque matti al servizio di leva». Barvni film. Igrajo «Les Charlots».

Filodrammatico 16.30 «Matrimonio collettivo». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Nel buio non ti vedo ma ti sento». Sandra Julien. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00 «Scopone scientifico». Alberto Sordi, Silvana Mangano, Bette Davis. Barvni film.

Abbia 16.00 «Intimità proibite di una giovane sposa». V. Lagrange, U. Paulsen. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Astra 16.00 «La banda di Jesse James». Clift Robertson. Barvni film.

Ideale 16.00 «Il magnifico avventuriero». Brett Halsey, Claudia Mori. Barvni film.

Impero 16.30 «Il vero ed il falso». Barvni film. Detektivka.

Razstave

V «Kraški galeriji» razstava del slikarja Jožeta Cesarja.

V umetniški galeriji «La Lanterna» bo Jože Ciuba razstavljal svoja dela do 4. maja.

V Baragovem domu v Ricmanj prireja Robert Daneu svojo drugo osebno razstavo oltir s kraško mitotivno. Razstava bo odprta do 12. maja in sicer vsak dan med 15. in 20. uro.

Prispevki

Franc Brunnduša z Opčin daruje prosvetnemu društvu «Tabor» 20.000 lir za popravilo dvorane.

V spomin kol. Penja Grancića daruje Špela 1000 lir za spomenik padlim v NOB iz škednja. Razstava in od Sv. Anze.

V PRISOTNOSTI PODTAJNIKA TIBERJA

Dvajset zaslužnih delavcev
proglšenih za «mojstre dela»

Med nagrajenci je tudi mojster Josip Malič iz Rojana

V okviru praznovanja 1. maja so v torek dopoldne na trgovski zbornici podelili 20 zaslužnim delavcem iz naše dežele »zvezdo za zaslug« in priznanje »mojstra dela«. Iz rok podtajnika na ministrstvu za industrijo in trgovino Tiberja so priznanje prejeli B. Apollonio, L. Caffau, J. Malič, A. Narduzzi, G. Salvi, R. Sanguin, R. Suardi in E. Zocchi iz Trsta, G. Candiani, L. Clemente, A. Del Zotto, G. Iop in L. Longo iz videmske pokrajine, B. Davanzo, E. Milost, M. Ognibene in G. Patronio iz goriške pokrajine, ter C.V. Badin, G. Bisutti in A. Mascherin iz pordenonske pokrajine.

Na slovesnosti, ki so se je udeležili številni zastopniki javnega življenja iz Furlanije - Julijske krajine, je najprej spregovoril načelnik deželne urada za delo dr. Moffa, ki je poudaril pomen privržnosti delu, ki so jo nagrajenci pokazali v svoji delovni karijeri. Predsednik trgovske zbornice dr. Caidassi je pozdravil nagrajence v imenu ustanove in delovnega Trsta ter poudaril pomen izročila, ki ga novi mojstri dela prepuščajo mladim rodovom. V imenu deželne zbornice mojstrov dela je nove člane pozdravil predsednik Crisman, ki je v svojem govoru postavil pred vladne organe dve zahtevi: kategorije, ki so se je slednji izdal zakon, po katerem naj bi bili mojstri dela vključeni v razne odbore, solške organe in telesa, ki se ukvarjajo s socialnim skrbstvom, in drugič, da bi se vse sile iz Italije zavzele za to, da bi bilo iz italijanskega javnega življenja odpravljen vsakršno nasilje.

V imenu italijanskih vitezov dela je nato spregovoril ing. Savio, ki se je v glavnem izrekel proti stavljam in delavskim zahtevam, nakar je deželni odbor na delo Stopper poudaril pomen praznika, ki je »spominja italijanske množice na 100 let demokratičnega boja za doseg pravic proti izkoriščanju in boljši življenjski ravni. Stopper je nato orisal glavne cilje novega gospodarskega načrta Furlanije - Julijske krajine. Zastopnik je spregovoril podtajnik sedenjem gospodarskem trenutku v Italiji in naglasil pomen zgleda, ki ga dajejo mojstri dela mladim rodovom za vsesplošni napredek posameznikov in skupnosti. Podtajnik se je tudi zavezal za preustrojni, v smislu, da bi solške sindikature res predstavljale osnovo za učinkovitejšo delo v tradicionalni in novih poklicih.

Med novimi mojstri dela je tudi slovenec Josip Malič iz Rojana. Malič se je rodil leta 1911 v Kompi, v našem mestu pa dela neprekinjeno od leta 1936 dalje. Marica tistega leta se je namreč zapolnil v delavnici Sreboth, ki je imela svoje obrate v UL Braman. Kot sposoben kovač je med drugim sodeloval pri izdelavi bakrenega angela, ki so ga postavili na barkovlanski svetilnik. Malič se spominja, kako so pripravili angela: po Mayerjevem vzorcu iz mavec so v pol leta sestavili iz 2 mm debele bakrene pločvine 7,5 m visok kip, v katerem so vgradili 8 stotov bakra. Pločvine je Malič delal neprekinjeno 36 let pri družbi OMAN, od leta pri OMV in kot izurjen mojster dela še danes. Porochen, z dvema hčerama in dvema vnukoma, inla-

Mladi socialisti FGSI
za gospodarski
napredek dežele

V nedeljo se je zaključil 26. kongres mladinske socialistične federacije FGSI, ki so ga sklicali ob 70. obletnici njene ustanovitve. Zaključnega zasedanja, na katerem so izvolili za vsedržavna tajnika Roberta Villetta, se je udeležil tudi tajnik PSI De Martino. V centralni odbor so izvolili tudi tri predstavnike naše dežele in sicer tržaškega pokrajinskega tajnika FGSI Giorgio Casadeia in zastopnika videmske federacije, Giannija Decevo in Roberta Paiera.

Dokaz pomembnosti in zavzetosti mladih socialistov iz naše dežele je tudi resolucija, ki so jo predložili kongresu in ki je bila soglasno sprejeta. V njej mladi socialisti izražajo zaskrbljenost ob gospodarskem propadanju Furlanije - Julijske krajine, ki postaja vedno bolj nerazvito področje severne Italije. Potem, ko ugotovljajo negativno posledice desnosredinske vlade za gospodarski razvoj naše dežele, za izboljšanje, za porazno krčenje pomorskih prog in pristaniških dejavnosti, zahtevajo odpravo vojaških služnosti in pčjavno vse mlade socialiste, naj se odločno zavamejo za premostitev teh težav in za korenito preusmeritev gospodarske politike.

Od 9. do 18. julija

Izlet v Vzhodno Nemčijo

Tržaška federacija KPI priredi v juliju 10-dnevni avtobusni izlet po vzhodni Nemčiji. Izletniki si bodo

IZVOLILI BODO DELEGATE ZA VSEDŽAVNI KONGRES
V NEDELJO V GORICI
DEŽELNI KONGRES KD

Uvodno politično poročilo bo imel deželni tajnik
Tonutti - Razdelitev sil med strujami v stranki

V nedeljo bo v Gorici deželni kongres KD, na katerem bo 127 delegatov izvolilo 17 delegatov za vsedržavni kongres KD, ki bo julija v Rimu. Po tej plati gre to predvsem o splošni politični usmerjenosti v državi in o razdelitvi sil med posameznimi strujami v naši deželi. Seveda pa gre že pri tem za pomembno politično dejanje, to je, da se zlasti vemo, saj je po deželnih kongres KD sklican pred dnevnim redom ne bo deželni vpripravljeni. Vendar pa se delegati na pokrajinskem kongresu ponovno volili deželno vodstvo.

V Gorici se bo torej v nedeljo dopoldne zbralo 127 delegatov, poleg njih pa tudi vsi člani pokrajinskih vodstev starih federacij in drugi vidnejši predstavniki stranke, ki so avtomatično povabljeni na taka zasedanja. Uvodno poročilo o političnem položaju in o perspektivah bo imel deželni tajnik KD Tonutti.

Razmerje med posameznimi strujami v naši deželi je znano in je stajalo po vsej državi. V vseh starih federacijah KD v deželi nemalokrat prevladujejo morotejci, ki so vanjih sekcij v celoti 31 odst. vseh glasov članstva, medtem ko dosega Moro v vsedržavnem poročju okrog 9 odstotkov. Druga

najmočnejša struja na našem področju je levičarska forze nove, ki je prejela 24 odst., medtem ko znaša vsedržavno povprečje 9 odst., prav tako levičarska struja »base« pri nas 9 in v vsedržavnem okviru prav tako 9 odstotkov. Ru-

simor - Piccolivja nizaviza popola-

re ima pri nas 13, v vsedržavnem okviru pa 25 odstotkov, fanfanjevo

novne cronache pri nas 2,5, v vsedržavnem okviru pa 19 odstotkov. Podatki o obeh najpomembnejših

centrističnih strujah KD pa niso povsem točni, ker jim je treba še prišteti 14 odstotkov, ki sta jih prejeli v Pordenonu na osnovi kra-

jevne liste unitaria pordenonese. Končno je v naši deželi prejela

Colombova - Andreottijeva struja

impego democratico 5 odst., v vsedržavnem okviru pa 18 odst. Pri tem pa ni toliko važen odstotek,

ko politična usmerjenost te struje, saj je že prišlo do dokaj ostre lo-

čitve stališč med Colombom in Andreottijem.

Zaradi velikih razlik, ki obstajajo med posameznimi stališči, in najrazličnejših okoliščin, ki vlada-

jo v KD, je težko predvideti, kako bodo v nedeljo razdelili med pred-

stavnike struj sedemnajst delegatov. Za Trst se predvideva da bo

prava gotovo izvoljena za dele-

ga Belci in Coloni, kar bi izha-

jalo iz števila glasov, ki jih ima

tržaška federacija KD (nekaj nad

5 tisoč) in ko pripade na 2 tisoč

vpisanih članov po en delegat. Vseh

članov stranke pa je v naši deže-

li nekaj nad 32 tisoč.

GORIŠKI DNEVNIK

SLOVENSKO IN ITALIJANSKO LJUDSTVO PROSLAVILO PRVI MAJ V SKUPNEM BOJU ZA SOCIALNE IN NACIONALNE PRAVICE

Nasprotujemo sistemu postopnega reševanja narodnih vprašanj
in zahtevamo zakone za celovito enakopravnost in zaščito

Ogromna množica Slovencev in Italijanov na prvomajskem slavlju, ki ga je v Števerjanu priredilo prosvetno društvo »Briški grič« - Govor predsednika SKGZ Borisa Raceta o aktualnih narodnih in družbenih vprašanjih - Vsedržavni predsednik ANPI Boldrini je pozval na boj proti fašizmu, ki hoče zavreti napredek - Vrsta uspešnih manifestacij na goriškem Krasu, v Brdih in na jugoslovanskem Krasu

Na Goriškem je bilo tudi letos več proslav mednarodnega delavskega praznika, prvega maja. Sindikalne organizacije so priredile svoj osrednji praznik v Gradišču, o katerem poročamo na drugem mestu. Med najpomembnejšimi tovrstnimi prireditvami je za nas prvomajska proslava v Števerjanu, ki jo je priredilo prosvetno društvo »Briški grič«. Zelo uspele slavnosti, ki niso imele uradnega pečata, pa so bile tudi po Krasu, kjer je prvomajski dopoldan potekel v znamenju slavljenja tega dne. Precej naših rojakov je odšlo tudi v Opatje selo, kjer je bila osrednja primorska prireditev.

Na predvečer prvega maja so na Krasu postavili mlaje. Najvišjega - visokega okoli 30 metrov - so postavili doberdobski mladinci, vendar so se tudi Jamelci in Dolani dobro odrezali. Vrh mlajev plapolajo rdeče delavske zastave. Doberdobski so se posebej ponosni na svoj mlaj, ki so ga pripeljali od jezera s traktorjem, ker je izredno visok in so ga kljub njegovi teži hitro postavili pokonci. Pri postavljanju je sodelovalo domala 50 mladincev. Obredu v Jamljah so prisostvovali tudi vasi iz Stivana in Medje vasi. Mlaje so postavili tudi po okoliških vaseh pri Gorici.

Doberdobska godba na pihala je zgodaj jutraj zaigrala budnico po vseh glavnih cestah in po lepi stari navadi opozorila občane, težko delavce, da je njihov praznik. Zbrali so se na trgu pred županstvom, kjer je domaćo prvomajsko prireditev odprl predvojni borec za delavske pravice na Krasu, Franc Gergolet, po domače Bezek. Podžupan Karel Černic je nato pozdravil udeležence v imenu občinske uprave ter opisal porajajočo postopno izboljšanje položaja delovnih ljudi za njihovo osvoboditev in njihovo sedanjo obveznost, da uničijo črno mrežo, ki jim hoče zapreti pot k še večji demokraciji in večjim pravicam na delovnem mestu in v družbi.

Nekaj stotin vaščanov je nato odšlo k Telarjevnu, kjer so z nagledom v gumbicni proslavili prvi maj. Poleg rojakov iz vseh kraških vasi in tudi z Laškega so se svačanosti udeležili občinski predstavniki na čelu z županom Andrejem Jarmcem. V doberdobski obliki praznika so bili podpisane na petico za razpust fašističnih organizacij. Jamelci pa so nam Munchmu, deseti dan pa se bodo vrnili domov.

Prvi maj v Brdih

Letošnji prvi maj v Števerjanu je lepo uspel. To je prav gotovo najlepše priznanje pozitivnim nekdanjim partizanom in članom prosvetnega društva »Briški grič«, ki so se pred 15 leti v težavnih razmerah odločili nadaljevati po vojni tradiciji prvomajskih praznovanj. Ob tej priložnosti se je sekcija ANPI iz Števerjana spomnila svojih tovaršev, ki so omagali v teh povojnih letih, in položila na njihove grobove šopke cvetlic. Najprej je položila rože k spomeniku padlim partizanom in protifašistom, potem pa še na grobove Antona Štekarja, Jožeta Humarja, Jožka Priniča, Maksimiljana Terpiča, Jožeta Rožiča, Cirila Klanjščka, Karla Planščka, Valentina Jurčiča, Franca Komljenca in Ernesta Pittolija.

Popoldne se je zbrala pod ozelenimi kostanji na Dvoru ogromna množica, blizu pet tisoč oseb

slovenske in italijanske narodnosti, da bi praznovala delavski praznik in da bi poslušala govornika Borisa Raceta in Arriga Boldrinija. V uvodnem delu sta nastopili godbi na pihala iz Nove Gorice in Vogrškega, ki sta prikrovali s zborom in sta s svojimi zvoki opozorili, da se je slavlje začelo. Nato je stopil na oder podpredsednik SPZ Savetir Rožič, ki je pozdravil vse navzoče in med temi župan iz Sovodnja Jožeta Čučeta, župana iz Doberdoba Andreja Jarca in predstavnika generalnega konzulata SFRJ iz Trsta Sašo Grudna. Nato je spregovoril predsednik SKGZ Boris Race.

Govor
Arriga Boldrinija

Podpredsednik poslanske zbornice, odlikovanec z zlato medaljo za odpornost, vsedržavni predsednik ANPI Boldrini je bil najprej opravičil za zamudo, potem pa se je zahvalil za povabilo. »Prinamam pozdrav vseh - je dejal - ki se bori proti fašizmu in za socializem. Zbrali ste se ob tem pomembnem dnevu v zgodovini ljudstva, da poudarimo našo izbiro, kar imajo delavci pravico voditi državo. Zbrali ste se v tem kraju, kjer bi se fašizem želel uveljaviti.

GOVOR BORISA RACETA

»Praznovanje 1. maja v Števerjanu, ki ga priredi vsako leto naše prosvetno društvo Briški grič, daje vam, Brice, in goriškim Slovence, na splošno in tistim, ki jim je dana, prijetna priložnost, da vam spregovorijo, da pregledajo, kaj je delovni človek dosegel v zadnjem letu in za kakšno prihodnost se mora prvenstveno boriti, hkrati pa, da napravimo tudi Slovenci celotne dežele svoje bdelno, kaj smo stori, kaj smo si pridobili in kam usmerimo svoje napore zato, da bomo dosegli svoje pravice.

To prepletanje med socialno in

nacionalno problematiko se uresničuje tu, ko ima slovensko prosvetno društvo Briški grič, daje vam, Brice, in goriškim Slovence, na splošno in tistim, ki jim je dana, prijetna priložnost, da vam spregovorijo, da pregledajo, kaj je delovni človek dosegel v zadnjem letu in za kakšno prihodnost se mora prvenstveno boriti, hkrati pa, da napravimo tudi Slovenci celotne dežele svoje bdelno, kaj smo stori, kaj smo si pridobili in kam usmerimo svoje napore zato, da bomo dosegli svoje pravice.

Praznovanje prvega maja pa ima za nas še eno vsebino. Spominjamo se namreč zmagovalnih dni v letu 1945, ko je ljudska vojska osvobodila vso Primorsko, z Gorico in Trstom. Ljudska vojska, ki se je porajala v času, ko so bile nacistične in fašistične sile v Evropi najmočnejše in so je sestavljale partizanske brigade, s katerimi in v katerih smo se borili tako strnjeno in enotno prav mi, primorski Slovenci, skupaj z drugimi brati in z italijanskimi garibalbinskimi borci.

Takrat, pred 28 leti, je na 30. aprila zapadel sneg, kot da se zima ne mara posloviti. Toda na prvega maja je toplo pomladno sonce hitro stalo bele lise po naših hribovih in ogrelo ozračje. Nastopila je nekoliko pozna, toda prava pomlad. Tako so 30. aprila zakrknjene nacistično - fašistične tolpe so sejele smrt, drugi dan 1. maja, so pobegnili ali se predali. Zagovila ljudska oborožena pest je bila pomladansko sonce naše svobode.

Toda v tej družbi so ostale še sile, ki so priklicale oblake in hlad, ponovno je oživelo fašistično podzemlje, ki se hoče vrniti z ulivanjem strahu, stvarjanjem nerada in negotovosti. Tisti, ki so poklicani, da v spoštovanju zakona stopijo na prste porajajočemu se fašističnemu nasilju, so zapirali oči in s tem hrabril fašiste k novemu nasilju in provokacijam.

Toda antifašistično razpoloženje množic, in Slovence, ki smo bili glavna tarča fašizma, ni danes nič manjša kot pred tridesetimi leti. To razpoloženje mora vsako izmed nas pokazati nazven s podpisane petice za prepoved fašističnih organizacij, za kar je dala podprto vsedržavna organizacija partizanov. Vsakega posameznega Slovence izmed nas je fašizem zaplaskal narodni smrti. Temu smo se vsi upirali in prišli za orožje, zato da ga od smrti potolčemo in smo ga skupaj z antifašistično koalicijo in italijanskimi antifasisti.

Tako je prvi maj za nas večkratni praznik. Praznik dela, praznik enotnosti boja za socialne in narodnostne pravice Slovencev in praznik boja in obletnica zmage nad fašizmom in praznik naše osvoboditve, letos pa še obletnica kmečkih puntov, prvih razrednih spopadov pri nas, prvih uporov slovenskih kmetov proti fevdalni gosposi.

Cepprav je delovni človek v italijanski republiki še vedno odrinjen od vzvodov odločanja, si je v zadnjem obdobju in tudi v zadnjem mestu v družbi. Ta presenetljiv uspeh je dosegel s svojimi prestanto prisotnostjo z uspešnim pritiskom in enotnostjo v sindikalnem boju z razgaljanjem skrajnih slabosti današnjih struktur in z novimi alternativami, ki jih odpirajo napredne politične sile italijanske družbe. Čeprav ima delovno ljudstvo skrajno nenaklonjenega sogovornika v današnji nazadnjaški vladi, si ni moglo zamisliti, da bi bilo ta vlada uspešna v poskusih, da bi sprejemala ukrepe, ki bi krutili doslej dobojevalne temeljne pridobitve delavskega razreda ali, da se ne bi ozirali na njegova stališča in prav tako temeljne njegove zahteve.

Seveda je to odprt boj, ki terjamo sil, energij in žrtv vsakega delovnega človeka posebej in njegovih organizacij, toda je hkrati edina pot, ki pelje k uspehom in k zmernejšim spopadom. Tudi leto, ki je pred nami, bo torej za delovno ljudstvo vse države podobno kot

Toda mi mu odgovarjamo, da se ne bo! Ne bo uspel niti na Jug, niti v Milanu. Motijo se tisti, ki se ogrevajo za državni udar. V teh krajih smo se Italijani in Slovenci skupaj borili pod geslom »Smrt fašizmu - svoboda narodu« in skupaj hočemo napredovati.

Govornik je nato dejal, da delavci ugotavljajo potrebo po novih političnih izbirah, ki bodo v skladu z novimi odprti v svetu. »Živimo v svetu, ki ga označuje zmaga vietnamskega ljudstva. Za nami je hladna vojna okoli Berlina, pred nami so pogajanja v Helsinkih za evropsko konferenco o varnosti. Tudi v Italiji moramo napredovati, zlasti moramo napredovati tu, v Furlaniji, kjer nas bremenijo vojaške služnosti. Ne smemo dovoliti fašizmu, da bi motil naš razvoj.

V kratkem boste poklicani na volitve - je nadaljeval Boldrini - zavajate se, da morate junija v teh krajih glasovati protifašistično. Vas glas mora biti oddan za enotnost delovnih ljudi, za mednarodno solidarnost naprednih sil, glasovalci boste za napredovanje deželne ureditve. Glasujte za levo. S temi političnimi cilji in s povečano bomo pred nevarnostjo fašizma proslavljamo letošnji delavski praznik - je zaključil svoj govor vsedržavni predsednik ANPI Boldrini.

je bilo preteklo in gojimo nekoliko upanja, da boste na vašem srečanju prihodnje leto ugotovili, da je bilo dosegčnega več, kot v prejšnjih letih.

Izmed Slovencev, ki smo doživljali tiste majske dneve pred 28 leti, ne bi nihče verjel, da beneskim in kanalskim Slovencev še po toliko letih ne bodo priznane slovenske šole in da se bodo morali Benečani, ki so se borili v partizanskih vojski, zaradi tega zagovarjati pred sodiščem, da bodo goriškim in tržaškim Slovencev priznane šole in uporaba slovenskega jezika samo na podeželskih tržaških občinskih uradih, ki so celoten odnos do Slovencev v bistvu usmerjen tako, da bi kot narodnostna skupnost izgini in da bi bilo dopolnjeno z nekoliko drugačnimi sredstvi to, česar niso uspeli nacionalni liberalci in fašizem.

Slovenci priznamo, da se ta odnos počasi spreminja in da so vladajoči krogi v zadnjem času marsikaj storili. Toda ne pozabljamo, kako pozno je to prišlo. Koliko Slovencev se je v teh letih tope so sejele smrt, drugi dan 1. maja, so pobegnili ali se predali. Zagovila ljudska oborožena pest je bila pomladansko sonce naše svobode.

Zato nas upravičeno spravi na tira ponudbe, ki prihajajo po 28 letih in nam jih dajejo najpogostejši politični krogi v deželi, naj sprejmemo sistem postopnega reševanja naših problemov.

Sprejemati po toliko letih sistem postopnosti, poleg tega še brez obveznih etap glede vsebine in časa, pomeni prostovoljno se podpisati počasni narodni smrti. V tej stvari smo neopustljivi, ker je to naša edina obramba.

Slovenci zahtevamo skupaj z močnimi zavezniki v italijanski družbi, da se vsi odločujoče politične sile, ki se sklicujejo na ustavo, obvezajo, da nam z ustreznimi zakoni takoj v celoti zagotovijo enakopravnost in zaščito na vseh področjih. To ne more veljati samo za goriške in tržaške Slovence, ampak za vse Slovence, ki živijo v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Prihodnji mesec bodo volitve v novi deželni svet Slovence terjamo, da si dežela v naslednji mandatni dobi prisvoji in pridobi pravice, da bodo vsi zakoniti, ki jih bo sprejemala, upoštevali, da smo Slovenci del deželne prebivalstva in da bodo upoštevalne koristi slovenskega prebivalstva.

Casi so tudi v družbi, v kateri živimo, dozoreli za tak korak. Kdor nam pripoveduje, da imamo potrpljenje in nam trdi nasprotno, da je treba čakati zaradi tega, ker naj bi del italijanskega prebivalstva ne del mogel tega razumeti, pomeni, da precejšnjo moč fašističnih in nacionalističnih sil, da sam pri sebi tega vprašanja ni popolnoma razčistil in da ne verjame, do gre razvoj - vedno večje sodelovanje med obema narodnostima in med mejnimi področji. Neurejen položaj narodnostnih skupnosti pa je resna ovira za tako sodelovanje.

Imamo končno vso pravico, da Slovenci praznujemo letošnji prvi maj kot praznik boja delovnih ljudi tudi v znamenju ponosa, da se v neizhodu deželni gradnji nove neizhoduje poti samoupravljanja, ki v današnjih razmerah do največje mere zagotavljajo delovnemu človeku odločati o višku svojega dela, kar je temeljno merilo za njegovo mesto v družbi in pogoj za uveljavljanje neposredne demokracije, tega glavnega cilja revolucionarnega boja.

Naj živi prvi maj, praznik delovnih ljudi, praznik združenega boja za socialne in narodnostne pravice, praznik boja in zmage nad fašizmom!

Ogromna množica je z odobravanjem sprejela izvajanja obeh govornikov.

Zvečer je bilo v Dvoru živahno. Delovala je vinska razstava, ljudje so se zbirali okoli srečolova, zelo obiskani pa je bil tudi kiosk z jedajo.

Mladinske prireditve v nedeljo

Prihodnjo nedeljo bodo v Števerjanu zanimive kulturne in športno-rekreativne prireditve, ki jih prireja mladina v okviru proslav kmečkih uporov. Ob 8. uri bodo v Valerija krenili udeleženci planske - orientacijske pohoda. Ob 12.30 bodo zanje pripravili partizansko kosilo. Mladinski krožek priredi ob 14. uri slikarski ex tempore, ob 17. uri nato nastopili folklorna skupina Sovodnja, otroška folklorna skupina »Dom« iz Gorice, pevski zbor »Briški grič« iz Števerjana in kotalkarji, nakar bo nagajevanje zmagovalcev »pop«. V soboto zvečer bo sodelovala folklorna skupina Dijaškega doma iz Trsta. Oba večera bo igral zabavni orkester The lords iz Trsta.

Slavje v Opatjem selu

Na shodu v Opatjem selu je spregovoril sindikalni voditelj Jože Glabčič o trenutnih vprašanjih razvoja jugoslovanske družbe. Na zborovanju je bila prisotna enotna delegacija pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, v imenu katerih je spregovoril Otmar Marchesan. Poleg ogromne množice domačega prebivalstva so med gosti opazili župana iz Doberdoba Andreja Jarca, poslanca Menecina in delegacijo goriške federacije KPI na čelu z Aldom Francom. V kulturnem delu programa je sodeloval zbor pod vodstvom Pavline Komel, ki so ga sestavljali pevci iz Dola, s Poljan in iz Ronk.

Letošnji prvi maj je bil torej izredno živahen, poln manifestacij, predvsem pa dokaz visoke stopnje politične osveščenosti slovenskih in italijanskih delovnih ljudi, kakršno zahteva sedanji resen italijanski politični trenutke.

Na Oslavlju umrl

Dušan Dornik

V goriški bolnišnici je včeraj zjutraj nenadoma umrl 37-letni Dušan Dornik z Oslavlja. Kaštelada 1. Mož je bolehal že dolgo vrsto let. Lani prav v teh dneh je umrl njegovo oče. Pokojni Dušan je kmečeval doma, pred leti je sodeloval tudi na prosvetnem področju. Pri zadozi družini, ki je v času NOB aktivno sodelovala v odpornosti gibanju, izrekamo naše sožalje. Pogreb bo danes popoldne.

Mladinski krožek Gorica priredi v nedeljo, 6. maja ob 14. uri v Števerjanu (v Dvoru)

SLIKARSKI

EX TEMPORE

Zigovanje pol bo eno uro pred pričetkom tekmovanja. Istega dne bo komisija izbrala najboljša dela in jih nagradila.

Kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 »Un uomo da ri-spettare«. K. Douglas in F. Bolkan. Barvni film.

CORSO 17.00-22.00 »L'isola misteriosa« in El capitano Nemo. O. Shariff in G. Pinti. Barvni film.

CENTRALE 16.00-18.15-20.30 »Pinocchio«. N. Manfredi in G. Lollobrigida. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 »Poppa, una prostituta al servizio dell'eroe«. F. Benussi in V. Caprioli. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

VITTORIA 17.15-22.00 »Il maschio ruspante«. G. Gemma. Barvni film.

Tržiš

AZZURRO 17.00 »Ultimo tango a Parigi«. Barvni film. M. Brando in M. Schneider.

EXCELSIOR 16.00 »La collina degli stivali«. Barvni film.

PRINCIPE 17.00 »E se per caso una mattina...«. Barvni film.

Nova Gorica

SOCA »Samotar z Zahoda«, ameriški barvni film - ob 18. in 20.

SVOBODA »Lepotica dneva«, francoski barvni film - ob 18. in 20.

DESKLE »Osvoboditev Evrope«, sovjetski film - ob 19.30.

RENCE »Volkodlak proti vampirju«, nemški barvni film - ob 20.

PRVACINA Prosto.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Provident, Trnavik 14, tel. št. 2972.

PRVI MAJ V ENOTNI SINDIKALNI PRIREDBI

Velika sindikalna manifestacija v Gradišču
poudarila trdno enotnost delavskega razreda

V imenu sindikalne federacije je spregovoril

S. G.

NOGOMET

Uspešen nedeljski zavrtljaj za štiri naše enajsterice

Primorje ima po zadnjem porazu le malo možnosti za osvojitve 3. mesta

V predzadnjem povratnem kolu so se uveljavile napadalne vrste. V osemih tekmah je namreč padlo kar 29 golov, kar predstavlja rekordni dosežek (prej 26 golov v 8. pov. kolu). Na vrhu lestvice deli vodilni Isonzo in San Canzian samo ena točka, Muggesana pa je spodrinila s tretjega mesta Inter SS in Primorje. Na čelu je po nedeljskem porazu proti Isonzu tudi Portuale obojena na izpad, za tretjega obojena pa bo treba počakati do zadnjih minut. Aurisina je namreč z visoko in presenetljivo zmago nad Sagrado spet spravila v zadrego Flaminio in Zarjo.

Za našo enajsterico je bil nedeljski zavrtljaj uspešen. Vesna je zabeležila svojo letošnje drugo zmago na tujem igrišču (na račun ekipe Libertas Proseka) in s tem praktično zagotovila ostanek v 2. ligi. Tudi Brežani so dosegli isti cilj, na kaj več pa niso pravzaprav niso mogli računati. V nedeljski tekmi je sicer Flaminio prvi prišel v vodstvo, glavni pa so nato trikrat pretresli njegovo mrežo. Tudi Zarja je v Poljanu zabeležila uspeh z dragoceno remijem. To je kar šesti pozitivni nastop bazoviškega moštva, ki ima tako še vedno precej možnosti, da se reši izpada.

Ehno, ki je tokrat razočaralo, je Primorje, ki po slabši igri kljub tržaškemu Libertasu. Po tem sporslajsu so upanja na osvojitve tretjega mesta precej skromna, čeprav bi v nedeljski tekmi proti Campellanam Prosečani lahko nadoknadili zamujeno.

IZIDI:

Muggesana — Inter SS 2:1, Portuale — Isonzo 0:1, Libertas Proseka — Vesna 1:3, Campanelle — San Canzian 2:3, Flaminio — Brežani 1:3, Fogliano — Zarja 1:1, Libertas — Primorje 3:1, Aurisina — Sagrado 5:0.
LESTVICA:
Isonzo 41, San Canzian 40, Muggesana 33, Inter SS in Primorje 32, Libertas 31, Campanelle 30, Brežani 29, Sagrado 28, Fogliano 27, Zarja 26, Aurisina in Flaminio 25, Portuale 22, Libertas Proseka 15.
Pori prihodnje kola:
Isonzo — Libertas, Vesna — Muggesana, Brež — Libertas Proseka, Inter SS — Fogliano, San Canzian — Aurisina, Sagrado — Portuale, Zarja — Flaminio, Primorje — Campanelle.

V goriski skupini so odigrali zadnje kolo. Za presenečenje je postal Juventina. Ta je na domaćih tleh odpravila vodilni Lucinico in s tem napravila uslugo drugouvršteni ekipi S. Marco, ki si je tako zagotovila končno prvo zaključiti prvenstvo, v katerem so bili dalj časa med prvimi. Juventina je bila lahka dosegla celo boljše uvrstitve, če bi je proti koncu zvezke dela prvenstva ne zajelo tako kriza. Šesto mesto si je tako zagotovila le z nizom uspehov v zadnjih kolih (v drugem delu prvenstva je doživela le dva poraza).

IZIDI:

Juventina — Lucinico 2:1, Estudine — Torinese 3:0, Vetroresina — Pro Farra 1:3, S. Rocco — Natisone 1:1, Villanova — Pledomonte 3:5, S. Marco — Ziracoco 2:0, Cividalese — Valnatisone 1:2, Aurora 1:1.
Končna lestvica:
S. Marco 30, 19 7 4 46:20 45
Juventina 29, 19 6 5 43:16 44
Estudine 28, 30 4 6 49:25 44
Torinese 28, 16 6 8 54:44 38
S. Rocco 26, 16 4 10 37:24 36
Ziracoco 26, 12 10 8 45:34 34
Lucinico 25, 11 7 12 44:47 29
S. Marco 25, 7 15 8 23:27 29
Villanova 24, 8 12 10 27:31 28
Pledomonte 23, 8 10 13 45:44 27
Aurora 23, 8 11 11 33:36 27
Natisone 23, 9 8 13 36:38 26
Aurora 23, 7 11 12 42:47 25
Villanova 23, 9 5 16 31:43 22
Vetroresina 20, 2 9 19 25:58 13
S. Marco 20, 2 8 20 26:62 12

RIM, 2. — Vodstvo športne stave TOTOALCIO je sporočilo dokončne, uradne kvote natečaja št. 35, z dne 22. aprila letos. Dobitniki «13» bodo dobili 11.452.910 lir, «12» pa 349.905 lir.

Dr. Aleksander Gala - Peter

Partizanski zdravnik

54.

Spomina iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Ze prej sem opazil, da je blizu hiše, ki je pogorela, stala jablana. Na njej so bila prava pravcata pečena jabolka. Od silne vročine, ki se je širila od gorečega poslopja, so se jabolke spekle kar na drevesu. Bila so videti lepo ozgana, kar da bi jih pekeli na žerjavi, in sok se je cedil iz njih. Siline so se mi podedile, ko sem jih opazoval. Zdeli bi si katero utrpati, pa si nisem upal. Sklonil sem se, da bi katero pobral. Tudi po tleh jih je bilo dovolj.

«Kar natrgaj si jih, doktor», se je nekdo oglašil, «saj so dobra, čeprav niso čisto zrele, sicer bodo tam segnila na drevesu.» Brž sva se jih lotila z Markom. Bila so prava slaščica za najine lačne želodce. Se topla so nama teknila kot le kaj. Do našega sva se jih navedla. No, danes sva opravila, sem pomislil. Vendar sem se jih navedla. No, danes sva opravila, sem pomislil. Vendar sem se jih navedla. No, danes sva opravila, sem pomislil.

«Poglej ga, kdo prihaja!», se nekdo oglašil. Odtrgal sem pogled od ognjišča in se ozrl proti gozdu. S počasnimi koraki se je nekdo blizil. Obleden je bil v svojo uniformo bivše jugoslovanske vojske. Bil je razgovor, okoli vratu mi je visel daljnogled. Ko se je blizal, sem ugotovil, kdo bi utegnil biti. Bilo je precej mračno in ni bilo mogoče več prav razločevati. Selez se je že čisto približal, sem v svitu ognja spoznal Hosto.

NAŠE EKIPE V MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTVIH

SAMO BREŽANI OSTALI V NEDELJO NEPREMAGANI

Katastrofa Vesne - Tudi Gaja doživela visok poraz - Smola Mladosti

NARAJČAJNIKI
Breg — Cremcaffe' 1:0
BREG: Giacomini, Novello, Zobe, Lovriha M., Zafon, Košuta, Bržan, Kraljič, Lovriha P., Strnad, Jež.
CREMCAFFE': Carli, Kodarin, Ghersilla, Stocovaz, Bartoli, Sullici, Cisek, Santalesa, Zaro, Budicin, Balzano.
Sodnik: Pinto (TS), Strelec: Lovriha Pavel 49. min.

Brežanski naraščajniki so se moralno potrdili, da so spravi na kolena Cremcaffe', ki je nedeljsko v prihodnjih tekmah bodo morali Brežani igrati brez Ote in tudi brez Strnada, ki ne bo smel zaradi izključitve nastopati najmanj dve koli.

Mladost — Turriaco 0:1
MLADOST: Boscarol, A. Jarc, A. Marušič, V. in L. Gergolet, A. Jarc, Zuljan, E. Ulljan, G. Ferfolja, R. Ferfolja in G. Ferfolja.
Treba je vsekakor reči, da ima doberdobska ekipa v tem prvenstvu veliko smole. V tokratnem doberdobi tekmo za las izgubili. Vsekolaj so bili v napadu in vse je kazalo, da bodo zmagali ali igrali vsaj neodločeno. Velikokrat so imeli možnost za realizacijo gola, vendar jim to nikakor ni uspelo. Nasprotniki so od časa do časa ogrožali tudi vrata Mladosti in so v drugem polčasu po naključju realizirali. Zoga je najprej zadelo realno, nato jo je napadalec Turriaco brez tekoč posla v mrežo, ker so se vsi doberdobi pomaknili proti sredini igrišča.

Tudi tekmo, ki so jo igrali prejšnjo nedeljo proti vodilni ekipi iz Ronk, so Doberdobi izgubili z 1:0.

Libertas TS — Gaja 3:0
LIBERTAS TS: Hervatin, Pellicone, Pasutto, Radovani, Ciacchi, Brainich, D'Alaia, Gallitelli, Jurinich, Canciani in Baldi.
GAJA: Skabar, Stojković, Grgič D. in B., Milkošič V. in L. (kap.), Ražem, (Križančič), Kralj D. in M., Kalc in Gezzo.

Strelci: V 5. min. p.p. Jurinich, v 12. min. p.p. Gezzo avtogol in v 28. min. p.p. Jurinich.
Sodnik: Vozz iz Trsta. Koli: 7:4 za Libertas. Gledalcev: 60.
Naraščajniki kraške Gaje so v nedeljo znova razočarali svoje navijače na tekmi z drugouvrščenim Libertasom, ko jih je zaslužen premagal kar s tremi goli razlike. Gajevci so nastopili s svojo najboljšo postavo in s trdnim namenom, da iztrgajo vsaj točko. Spet sta se vrnila v moštvo napadalec Mauro in Darko Kralj, toda Tržačani so zaslužen osvojili obe točki, bili so boljši v prvem in drugem polčasu in niso dovolili gostom, da bi resneje napadali.

Sprva so imeli gajevci rahlo prednost, a kmalu so prevzeli pobodo domačini in že v 5. minuti je spet Jurinich izkoristil odbito žogo in prisilil sicer odličnega Skabarja. Po голу pa niso obupali, nasprotno, večkrat so potisnili domačine v svoj obrambni prostor. Proti koncu polčasa so vendarle gajevci prišli do izraza, toda sreča jim ni bila naklonjena, ko sta prej Kalc potem Kralj poskušala izkoristiti od daleč toda žoga se jima je odbila od vratnice.

V nadaljevanju so «zeleno» rumenim poskušali izenačiti s samostojnimi prodori, seveda pa niso uspeli, saj so jih domačini že zavirali na kazenski črti.

Kar v prvem polčasu ni uspelo gajevcem, so izkoristili po odmoru Tržačani, ko so še dvakrat zatresli mrežo, prvič z nesrečnim avtogolom Gezza, končni rezultat pa je zapečatil razigrani Jurinich dve minuti pred koncem po hitrem protinapadu s strelom od daleč.

V svoji drugi zaostali tekmi je Gaja na prvomajski praznik igrala z Rolansejem in je zapustila

ENALOTTO

zadnji natečaj

denarni dobiček za 12

L. 36.760.000

DOBI SE TUDI Z 10 IN 11 TOČKAMI

Zgornje Poljane. Vsi so složno zajemali redko meso in juho iz velikega lonca in sklade. Vsa je dobil še po nekaj kuhanih krompirjev in lep kos svinjskega mesa. Tudi midva z Markom sva bila deležna tega blagoslova. Po dolgem času topel obrok in še kos mesa povrhu! Prava pojedina! Hrana, ki končno nekaj začne.

Ze se je storil mrak, ko je prišlo še nekaj ljudi. Bile so žene, dekleta in tudi nekaj otrok. Niso bile domačinke, pribežale so iz nekaterih vasi v dolini. Ze zgodaj zjutraj, komaj se je daniilo, so šle na senožet, da jih Lahi ne bi zalotili v spanju. Na senožeti so cel dan grabile seno, zraven pa oprezovale, kdaj se bo pojavila kolona italijanskih vojakov. Zadrževale so se blizu roba gozda, tako bi se lahko vsak čas umaknile globlje v gozd, če bi se nenadoma pojavil sovražnik. Med njimi je bila tudi Nedeljka. Zelo se je razveselila, ko naju je zagledala. Bila je prepričana, da z Markom nista več med živimi. Hitela je pripovedovati, kaj vse je doživela, odkar smo se pred dnevi v gozdu pri bolnici nad Mrtoloci ločili. Ona in Ivanček sta odšla proti Loškemu potoku, midva z Markom pa proti bolnici.

Brž ko sta naju zapustila, sta se ločila tudi z malim Ivančkom, ki je bil iz Travnika. Šla sta vsak po svoji poti proti Loškemu potoku. Tako je bilo varneje. Vsa po drugi poti sta srečno prispela na cilj. Ivanček je šel naravnost domov, ona pa k svojim sorodnikom in Travnik.

Vas je bila polna italijanskih vojakov. Med njimi je bilo videti tudi črnosrajčnike. Skoz vas je šla v prvem mraku. Nihče se ni brizgal zanj. Srečno je prišla do sorodnikov. Počutila se je varno tudi že drugi dan. Naključje pa je hotelo, da je bila italijanska komanda v isti hiši, kjer je bila tudi Nedeljka. Vojaki in vrne tudi kak civilist so stalno hodili v hišo in iz hiše zaradi različnih opravkov. Tako jo je že drugega dne zagledala neka ženska, ki je baje prišla ob ofenzivi z Italijani v Loški potok. Srečali sta se. Tedaj jo je ženska vprašala, češ ali ni bila ona z dr. Petrom? Spremljala da ga je kot bolni

NAMIZNI TENIS

Po velikih uspehih na DP

Drevi bodo v Zgoniku počastili igralke Krasa

Državno namiznoteniško prvenstvo je za nami in tudi letos so se predstavile športne krake Krasa iz zgonske občine vrnila z več kot zavidljivim izkupičkom, saj so osvojile kar pet državnih naslovov. Poleg tega so se Milčeva, Vesnaverjeva, Blažinova, Rebulo in Zigonova uvrstile zelo dobro v vseh kategorijah, v katerih so nastopale. Po neuradnih podatkih je Krasa osvojil prvo mesto po točkah med vsemi nastopajočimi društvi iz cele Italije, čeprav nima moškega predstavnika. To pa je ravnostno izjemen uspeh zamejskega športnega društva, kar bi moralo biti vsem v ponos. V resnici pa so nas naše predstavnice v prejšnjih letih tako razvedrale, da nas osvojitve državnega naslova v tej ali oni kategoriji sploh več ne presenečajo in je že postala prava formalnost.

Da bi dal pravičen poudarek uspešnem nastopu v Fluggju, bo drevi ob 20.30 Krasa priredil na svojem sedežu v Zgoniku svečan sprejem za svoje namiznoteniške igralke. Kratki slovesnosti, na katero so toplo vabljene vsi člani in simpatizerji Krasa, bo sledila zakuska. b. s.

NOGOMET

Z izjemo nekaj odgođenih tekem sta se v nedeljo zaključili prvenstvi Anglije in Škotske. V Angliji je zmagal Liverpool s 60 točkami v 42 tekmah, pred Arsenalom in Leedsom, na Škotskem pa je prvo mesto zopet osvojil Celtic s 57 točkami v 34 tekmah (s točko manj se je uvrstil na 2. mesto Glasgow Rangers).

ODBOJKA

PO PORAZU Z EKIPO DE VECCHI

Dom se brez zmage poslovil od D lige

Prihodnje leto bo zopet nastopal v 1. moški diviziji

Dom — De Vecchi 0:3
(15:2, 15:4, 15:6)
DOM: Simoneta, Komel (k), Nant, Klanjšček, Mikus, Pavšič, Mužič, Tomažinčič, Jarc, Morel, Devetak.
VVF DE VECCHI: Savaris (k), Smania, De Boni, Fabbiano, Frison, Rossetto, Ruggeri, Bridda, Sartori.
SODNIKI: Conte L.; stranski: Susi in Calligaro.

Dom je v soboto zvečer opravil svoj zadnji nastop v meddelnem prvenstvu D lige. Poslednji tekme domovcev je bila ekipa gasilcev De Vecchi iz Belluna, ki jih je, kot smo predvidevali, odpravila s čistim rezultatom 3:0.

O tej tekmi nimamo kaj povedati, saj je bila premoč gostov očitna. Igralci Doma so zaigrali slabo. Na igrišču so bili statični in premalo borbeni, če bi uspešne kuhovali ekipi iz Belluna. Sami izidi posameznih setov kažejo celotni potek tekme. Domovci so namreč v vseh treh setih zbrali skupaj le petih 12 točk.

S to tekmo se je zaključilo letošnje prvenstvo D lige. Na žalost se je Dom v tem prvenstvu slabo odrezal, saj je v 13 kolih doživel prav toliko porazov in je torej običaj na dnu lestvice brez točk in tako izpadel iz D lige. Prihodnje leto bodo domovci torej ponovno nastopali v 1. diviziji, v kateri so lani osvojili prvo mesto. I. K.

Bor — Inter B 3:1
(15:8, 13:15, 15:11, 15:11)
BOR: Požar, Plesničar, Može, Šiš, kovič, Kodrič, Ugrin, Zerjal.
INTER B: Bertoli, Cuttin C. in F. Humar, Lodes, Marini, Rossi, Seppi, Daboni, Querin.

V neposrednem spopadu vodilne ekip je Bor v ponedeljek zvečer slavil svojo četrto zaporedno zmago. Borovci so zaigrali kot še nikoli in njihova premoč je bila na trenutke tolikšna, da se jim nasprotniki sploh niso mogli upirati. Napad je pošiljal v nasprotnikovo polje prave bombe, a tu pa tam je moštvo nekoliko popustilo, tako da je Inter pravzaprav v vseh setih dosegel še kar precej točk. Značilna sta bila na primer, tretji set, ko je Inter prišel s stanja 4:9 na 11:11, in pa zadnji set, ko je z rezultata 1:9 nadoknadil šest točk. Ko bodo borovci odpravili še to zmagu,

Zensko promocijsko prvenstvo Mladost — Torriana 0:3
(11:15, 1:15, 2:15)
MLADOST: G. Kadež, Silvana, Irene in Silvana Lavrenčič, P. Roccin, L. Gergolet, D. Colja.
DOBERDOBSCA ODBOJKARICE so v tokratni tekmi precej slabo proti ekipi iz Gradisce. V začetku je še šlo, vendar so dekleta proti koncu popolnoma popustile. Veliko krivde za poraz je treba pripisati dejstvu, da je v ekipi polovico mladih igralke, ki nastopajo prvič na uradnih tekmah. Med njimi manjka zato vsaka povezava igre, vendar se bodo odbojkarice gotovo izboljšale z vztrajnim treningom.

Minulo nedeljo so dekleta igrala proti ekipi AGI iz Gorice in so izgubile z rezultatom 3:0. Prvo tekmo so Doberdobke zmagale, vendar se je AGI v zadnjem času zelo ojačal, tako da niso naša dekleta imela res nobene možnosti za zmago.

Med ženami, ki so pribežale iz doline, je bila tudi mati z maljšnim otrokom, doma iz Prezida. Bila je žena nekakega terenca. S seboj je imela majhno dete in če se prav spominjam, je bila še v visoki nosečnosti. Ze nekaj dni je begala z otrokom od hiše do hiše in iz ene vasi v drugo. Nazadnje jo je zaneslo prav sem na Zgornje Poljane. Otrok in mati sta bila močno prehlajena. Mali se je kuhal od vročine in venomer je jokal.

Hudo je bilo videti ubogo, mlado mater, ki jo je tresla mrzlica in ki je morala skrbeti za svojega otročička, ko je sama potrebovala skrbno nego. Nikjer je niso radi sprejeli. Za moža ni vedela, kje je. Bil je partizan, nekje v gozdu se je skrivaj in čakal, da mine ofenziva.

(Nadaljevanje sledi)

PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA PRI NAS IN V SVETU

ZA REFORME, GOSPODARSKI NAPREDEK, PROTI FAŠIZMU

Deset tisoč delavcev, žena in mladine na prvomajski manifestaciji v Trstu

Več tisoč ljudi je spremljalo s pločnikov prvomajski sprevod - Slovenski govorniki so poudarili pomen sindikalnega združevanja in obrambe pravic narodne manjšine



Mladina v sprevodu

(Nadaljevanje z 2. strani)

Glede gospodarskega položaja v državi je bil Scheda pesimist. Dejal je, da se gospodarska kriza zaostre zaradi zgrešenih izbir desnosredinske vlade. Vendar sindikalno gibanje ne

bo ostalo ob strani. Tudi ne bo trpelo nadaljnjega odlašanja, ko gre za vprašanja reform in obrambe kupne moči delavskih plač. Če ne bo prišlo do ustreznega političnega zasuk, je dejal, »bomo odgovorili na

primeren način, ostro in mrozično, kakor v boju za delovne pogodbe in še huje«. To neprikrito grožnjo z novim valom stavk, morda tudi splošnih, za obrambo kupne moči delavskih plač, za boj proti draginji in

špekulacijam, je Scheda izrekel, ko je ob enem podrtal, da sindikati ne ocenjujejo Andreottijeve vlade po formuli (kljub temu, da jih moti pogojevanje gospodarske in politične desnice), pač pa po dejanjih. Ta pa so negativna. Tudi za Trst so dejanja negativna. »Mi ne bomo segali v volilno kampanjo za deželne volitve, kar pa ne pomeni, da bomo molčali. Nasprotno, kritizirali bomo in javno povedali, s čim se delavske organizacije ne strinjajo. Prav tako ne bomo slepo sprejemali obljub, ki jih bodo prinašali ministri ob polaganju temeljnih kamnov«.

V Miljah

Prvomajski manifestacija je bila tudi v Miljah, kjer je za federacijo govoril v italijanščini Antonio Di Toro, član vodstva kovinarskega sindikata UIL. Pred njim je v slovenščini govoril v imenu sindikalne federacije Bernardo Šain. Med drugim je poudaril sledeče: »Milje so enotno proslavljale Prvi maj tudi tedaj, ko je težka fašistična mora legla nad naše mesto, nad Slovence in Italijane. Vemo, kaj pomeni svoboda izražanja in misli in zato menimo, da moramo demokratični red braniti prav sedaj, ko fašisti stegujejo svoje krave roke nad mirno sožitje ljudi in skušajo zavreti naš boj. Tu, pri nas, je častna dolžnost antifašističnega in delavskega gibanja, da v okviru boja za osvoboditev človeka na delovnem mestu in v družbi, podpre tudi težnje po enakopravnosti

slovenskih delovnih ljudi, naše narodne manjšine. To obveza dolguje tudi padlim za svobodo«.

Tej kratki panorami prvomajskih manifestacij, ki so jih priredili sindikati širom tržaške pokrajine, moramo vsekakor dodati še zborovanje, ki ga je priredila KPI v Križu. Tu se je zbralo več tisoč ljudi, katerim sta spregovorila poslanec Arrigo Boldrini, vsedržavni predsednik ANPI, in v slovenščini poslanec Albin Škerk.

Boldrini je zelo ostro poudaril, da je treba zrušiti Andreottijevo vlado, ker je nevarna in ker slovi na podpori fašističnih poslancev. Potrebna je protifašistična mobilizacija vseh sil v družbi, da se prepreči vsak nadaljnji obrat na desno. Nasprotno je treba zaokreniti položaj, da bo Italija lahko hodila spet po poti napredka v strogo demokratičnem okviru.

Škerk pa je spregovoril o tržaškem gospodarstvu, ki propada. Luka postaja iz dneva v dan zgolj naftno pristanišče, mladina in izobraženci se izseljujejo. Slovence torej, poleg teh, tudi drugi — narodnostni problemi. Še vedno se moramo boriti, da bi dežela in parlament storila svojo ustavno dolžnost in zaščitila našo manjšino.

Velika množica ljudi se je zbrala tudi na pikniku, ki ga tradicionalno prirejajo sindikati kopske obale na Socerbu. Mnogo je bilo delavcev s Tržaškega, ki so lepo vreme izkoristili za prijeten prvomajski izlet.

Spopadi med delavci in policijo po glavnih madridskih ulicah

Prvi maj — mednarodni praznik dela, dan borbe za pravico delovnih ljudi, za mir in svobodo. Praznik prvega maja se je porodil iz krvavega boja za delavske pravice. Zato je njegovo temeljno jedro boj delovnih ljudi za svoje pravice in in torej praznik dela kot velikodni dan žuljavim rokam in potnim sragam, ampak praznik dela kot borbeni dan solidarnosti delavcev in osvoboditve. Prav te osrčne misli so izrazili sindikalni voditelji vseh držav v svojih prvomajskih govorih. Obveza za boj za napredek in za socializem, za pravičnejšo družbo je bila »leit motiv«, ki se je ponavljal v govorih voditeljev v demokratičnih državah, neomanja volja za strtež fašizma in imperializma pa je izvenela iz govorov in dejanj delavcev v tistih državah kot so Grčija, Španija, Portugalska in države Latinske Amerike, kjer fašizem še vedno krati ljudstvu pravico do svobode in svobodnega izražanja.

Tako so se v Španiji delavci ostro spopadli s policijskimi agenti Francove policije, ki so napadli demonstrante. V Madridu je nekaj tisoč ljudi kakih 10 minut demonstriralo po ulicah preden je posegla policija in jih razpršila s pendreki, puškinimi kopiti in solznilnimi bombami. Fašisti niso priznali niti duhovnikom ki so v ponedeljek zvečer brali v stolni cerkvi mašo, za katero so dali pobudo gibanja delavskega apostolstva.

Pretepači organizacije »Gverilci Kristusa kralja« so napadli skupino duhovnikov in pomožnega madridskega škofa Victoria Olivera, ko se je množica, ki je prisostvovala verskemu obredu, že razšla. Eden od duhovnikov je bil hudo ranjen in tudi škof, ki je hotel poseči so pretepači zagrozili s smrtjo.

Do ostrih spopadov je prišlo tudi v Lizbori, kjer so se manifestanti

zbrali na Trgu Rossio v središču mesta. Policija je obkolila delavce in študente in jih je surovo napadla. V Grčiji so delavci in študentje praznovali prvi maj s sestanki na sedežih sindikatov in glavnih mestih, kjer policijski zakon izrecno prepoveduje politične manifestacije. Ob tej priliki je vlada odobrila dekret, s katerim je povišala za 28 odstotkov plače 700 tisoč delavcem, a ta pokus polkovnikov, ki se hočejo prikazati kot demokratičen in zakonit režim, ne preprečuje nikogar, najmanj pa stotine delavcev, antifašistov in rodoljubov, ki so še vedno zaprti v grških temnicah zaradi svojega svobodoljublja.

1. maj na Švedskem

Poseben pomen je imel praznik prvega maja na Švedskem, kjer sta ministrski predsednik Palme in zunanji minister Wickman v vrsti govorov ponovno poudarila svoje obtožbe proti ZDA zaradi neprestanih bombnih napadov na Kambodžo. Oba državnika sta podčrta, da napadi ameriških bombnikov v podporo razkrajajočemu se Lon Nolovemu režimu predstavljajo očito kršitev določil pariskega sporazuma in sta pozvala Washington, naj se odpove svoji boškovni vojski, da samo odloča o svoji bodočnosti. Palme, ki je povabil s seboj na slavnostni oder tudi pravosodnega ministra Sihanouke vlade, ki je trenutno zavrnil vse obtožbe ameriškega ministra Rogersa in je poudaril, da bo vztrajal v svoji akciji kljub ameriški diplomatski pritisku na Švedsko. »Ni se nam treba opravičati nikomur — je pribil švedski premier — ko podpiramo majne države proti imperializmu«.

Čilski delavci so praznovali dan prvega maja z velikimi manifestacijami v največjih mestih države. Najpomembnejša je bila srednja manifestacija v Santiagu, na kateri sta spregovorila predsednik Salvador Allende in vsedržavni predsednik enotnega sindikata CUT Jorge Gombosi. Allende je v svojem govoru analiziral položaj v državi in je med drugim dejal: »Naša glavna naloga je preprečiti državljansko vojno, ki jo skušajo zaneti sovražniki naše demokracije, če bo treba se bom poslužil zakona, vojske in ljudskih množic, da preprečim fašizmo, da doseže v Čilu svoj cilj«.

Stavka v VB

V Veliki Britaniji so delavci praznovali prvi maj z veliko stavko, ki so jo napovedali sindikati, da bi se opredelili proti politiki zamrzitve cen konzervativne vlade. Stavkali so delavci vseh ključnih področij britanskega gospodarstva, tako da so bili prisiljeni zaradi pomanjkanja javnih prevoznih sredstev ostati doma tudi tisti, ki se niso namerali udeležiti protestne manifestacije.

V Veliki Britaniji 1. maj ni državni praznik, čeprav je prva delavska internacionalna proglasila prvi maj za praznik dela prav v Londonu približno sto leti. Ta dan ima prav tako pomen za britanske delavce in enotni sindikat ga je izbral tudi »dan vsedržavnega odpora« plašč Heathovih politiki zamrzitve plač. Zaradi stavke tiskarjev niso izšli niti dnevniki.

Zaradi izrednega stanja, ki ga je proglasila vojaška diktatura v pokrajinih Buenos Aires, Cordoba, Mendoza, Tucumano in Santa Fe, niso mogli delavci izveljaviti priložnosti svojih tradicionalnih prvomajskih manifestacij. Sprito napetosti v državi je tudi enotni sindikat CGT porval delavce, naj se odpovedo vsem miru in je bil položaj v Argentini zelo napet zaradi neprestanih oboroženih napadov na vojsko iz prejšnjih dni (pred nekaj dnevi je bil ubit en admiral, dva visoka častnika pa sta še vedno v rokah gverilcev). V pravih mestih je bila napetost skoraj otipljiva in položaj postaja iz dneva v dan bolj napet ker se bliža 25. maj, ko bo prevzela oblast vlada, ki je bila izvoljena 11. marca letos.

1. maj v Moskvi

Zunanja politika je zavela glavni del govora Leonida Brežnjeva, ki je v Leninovega mavzoleja sledil tradicionalni prvomajski manifestaciji v Moskvi. Brežnjev je v svojem govoru poudaril, da Sovjetska zveza namerava izboljšati svoje odnose z zahodnimi silami istočasno pa je opozorila na nevarnost, ki jo še vedno predstavljajo sile, ki nasprotujejo miru in se nočejo odpovedati prevratniškemu rovarjenju.

Sledil je tradicionalni sprevod športnikov in delovnih organizacij. Sovjetski voditelji so namreč pred štirimi leti ukinili tradicionalno vojaško parada, ki jo prirejajo le 7. novembra obletnici oktobrske revolucije.

1. maj v Peking

Tradicionalna je bila tudi prvomajska proslava v Peking. Mesto se je ob tej priliki prelevilo v velikanski oder, na katerem so prebivalci kitajske prestolnice proslavili praznik dela. Na stotine ljudi se je zbralo v bivših cesarskih dvorih, ki so jih ob tej priliki okrasili z zastavami s oblikami cvetov in s tisočimi papirnati svetilkami. V parkih med starodavnimi templji so nastopale dramske in akrobatske skupine. Med so razveselile predvsem otroke. Med množico so se pomelali tudi najvišji kitajski voditelji od Čueclia do Čudeja. Med tvojimi obiskovalci sta bili letos manji širski igralci Candice Bergen in Shirley McLaine. Prav ju kitajsko ljudstvo ne pomeni veliki imenitni, ju je sprejelo kot vsakega tučca ob tej priliki, z navdušenim poskanjem.

POLEG URADNIH MANIFESTACIJ

Prvomajske proslave na zgornjem Krasu

Budnica v Bazovici - Govor Sonje Pečar

Poleg uradnih slavnosti ob množičnem praznovanju delavskega praznika, so na izredno prijeten in občuten način proslavljali 1. maj po raznih vaseh zgornjega Krasa. V trikotju Bazovica — Gropada — Padrice je postala priljubljena budnica ob zvoku »internacionala« in drugih revolucionarnih in partizanskih koranic že tradicija, ki se ji ljudstvo iz krajev vzhodnega Krasa ne more odpovedati. Omenjene vasi tega trikotja so se tako prebudile v letošnji sončni prvomajski dan z razpoloženjem, ki jih je še živo spominjal na 1. maj izpred 28. let, ko je po tolikih letih nasilja in zatiranja v teh krajih, končno poslala svoboda. Ob tem so tudi letos nazdravljale vaščanom teh treh vasi reče delavske zastave.

Divaška godba na pihala, ki že vrsto let obiskuje te kraje, je zagrnila najprej v Bazovici, nato je krenila v Gropado in od tu na Padrice in koder je šla, se je za njo trla navdušena množica vaščanov.



Tako so v Moskvi okrasili pročelje gledališča Bolšoj za prvomajski praznik

OB ŠTEVILNI PRISOTNOSTI VAŠČANOV

Antifašistični pečat prvomajskih manifestacij v Križu in Nabrežini

Vsi govorniki so poudarili pomen borbe proti fašizmu in za mir - Uspešno zbiranje podpisov pod ljudsko petico ANPI

Praznik dela so slovesno praznovali tudi v Križu in Nabrežini. V Križu so se vaščani začeli zbirati kmalu po 10. uri v Ljudskem domu. Od tod so krenili z godbo na pihala »Vesna« na čelu po ozkih vaških poteh. Pred sprevodom so nosili veliko roko zastavo krajevne Nove delavske zbornice CGIL in zastavo partizanskega združenja ANPI. Da je praznik delavcev tesno spojen s protifašističnim duhom je pričevalo tudi, da so ob zvokih žalostinke »Žrtvam« položili tri vence na kraje, kjer spominske plošče opominjajo na kravo žrtve protifašističnega boja. Nato se je množica zbrala na vaškem trgu, kjer sta spregovorila Nadja Križak in Albin Gerli, oba v imenu CGIL.

V svojih uvodnih besedah je Križakova poudarila pomen enotne sindikalne federacije v okviru splošne borbe delavskega razreda za napredek in za dokončno porazjenje fašizma. Gerli je najprej toplo pozdravil vaščane »proletarske in antifašistične vasi« in imenu sindikalnih organizacij, nato pa je začel vprašanje boja, ki ga je treba poostri proti fašističnim tolpam.

Zlasti slovenski delavci, ki so že toliko pretrpeli pod fašističnim jarmom, se morajo zavzeti v tej neizprosnih bitki. Ves delavski razred sploh pa se mora obvezati, da bo porazil fašizem in kolonializem ob strani zatiranih ljudstev vsega sveta. Saj ni mogel noben socialni napredek brez miru, je zaključil. Nato je še ponovil svoj govor v italijanščini, nakar se je množica razšla.

V Nabrežini so praznovali prvi maj na trgu pred cerkvijo. Tudi v tej slovenski vasi so se najprej oddolžili spomnu padlim in položili vence na spomenik padlim. Vsa manifestacija je potekala v jasnem in skoro odplivnem antifašističnem duhu. Najbolji dokaz tega je nekaj tisoč podpisov, ki so jih zbrali pod antifašistično ljudsko petico ANPI za razpust fašističnih organizacij.



Po manifestaciji v Prebenu so se ljudje zbrali v osmici



BANCA NAZIONALE DEL LAVORO

Premoženjski skladi: Banka 96.650 milijonov
Banka in oddelki 224.785 >
(od tega vplačano 212.753 milijonov)

Na dan 27. aprila 1973 se je pod predsedstvom viteza dela posl. prof. Antigona Donatija, sestel upravni svet zavoda Banca Nazionale del Lavoro, da bi pregledal skupni račun za poslovno leto 1972. Na podlagi poročila generalnega ravnatelja prof. Ferrarja, ter nadzornega odbora je bila bilanca — ki je strnjeno prikazana v spodaj navedenih kazalcih — soglasno odobrena.

Skupna bilančna vsota (všteti tudi tekoči računi) je narasla na 16.488 milijard, z 52,6-odstotnim povzkom glede na stanje v decembru 1971, od tega odpade 21 odstotkov na razvoj v preteklem letu, preostalo pa na evidentiranje obveznosti v zvezi z aktivnimi in pasivnimi menjavami ter vrednotitve in vrednosti, ki so last banke ali klientov in ki so naložene pri drugih zavodih. Ako dodamo še oddelke, znaša na koncu leta 1972 skupno bilanca grupe BNL 18.231 milijard, z 47,3 odstotnim povzkom napram preteklemu letu.

Zbiranje sredstev je doseglo vsoto 8.207,7 milijard, s 27 odstotnim porastom (leta 1971 je znašal 17,5 odstotka). V tej vsoti niso započeni, poleg odpravninskega sklada osebja (ki je dosegel 82 milijard), drugi važni skladi, katere zavod upravlja, kot so na primer računi upnikov z oddelki (26,5 milijarde) in razne postavke, ki so izjemoma narasle na 382,7 milijard. Če upoštevamo tudi sredstva, ki so jih zbrali oddelki, znaša skupna v grupi zbrana vsota 9.631,7 milijarde, s 1.872,8 milijarde (24,1 odstotka) porasta.

Državni in mednarodni blagajniški krediti so presegli vsoto 6.237 milijard, z letnim povečanjem za 28,7 odstotka (v letu 1971. - 15 odstotkov). Upoštevajoč 1.606,5 milijarde kreditov, katere so dodelili oddelki (10-odstotno povečanje) narastejo skupni krediti za 24,4 odstotka ali na skupno vsoto 7.844 milijard.

Če dodamo še jamstvene kredite, ki so se med 31. decembrom 1971 in 31. decembrom 1972 povečali od 653,4 na 752,2 milijarde, so dosegli skupni blagajniški in neblagajniški krediti grupe BNL 8.596,2 milijard, s porastom nasproti preteklemu poslovnemu obdobju za 1.638 milijard oziroma za 23,6 odstotka.

Gospodarski račun za leto 1972 je občutil posledice dviga stroškov, zaradi napredovanja ter prestopa kategorij tisočernih uslužbencev na podlagi sporazuma iz leta 1971. Stroški za osebne dohodke so nadalje narasli zaradi pospešene premične lestvice ter prilaganja staleža razvoju dela in uslug. Skoraj 11 milijard je bilo dodeljenih posebnemu skladu za kritje obveznosti napram bivšim borcem, kakor predvidevajo znani zakoni; dopolnjen je bil tudi odpravninski sklad osebja z vsotami, potrebnimi za kritje dozorelih obveznosti.

Nadaljnjo občutljivo obremenitev je predstavljalo kritje davčnih obveznosti. Gospodarski račun zavoda je bil obremenjen za 32,4 milijarde na račun plačanih davkov ter predvidenih bodočih davčnih obveznosti poslovnega obdobja; če dodamo še obremenitve oddelkov v ta namen naraste skupna obremenitev grupe BNL v letu 1972 na 38,7 milijard. Če obračunamo tudi v naprej plačane davke, prispevek grupe državni blagajni presega vsoto 55 milijard.

Kljub temu čisti dobiček znaša 6.130 milijonov, kar je omogočilo, da se je rezervnemu skladu dodelilo 2 milijardi lir ter priznalo, 8,50 odstotno dividendo delničarjem; čisti dobiček grupe je narasel na 12.366 milijonov.

Lastne nepremičnine, ki jih zaseda banka, pohištvo ter naprave so že popolnoma amortizirane in so v bilanci izkazane le s simbolično vrednostjo.

Zavod — je nadaljeval prof. Ferrari v svojem poročilu — se trudi za izboljšavo in razširitev uslug ter za to, da bi lahko nudil svojim klientom razširjeno in raznoliko pomoč. V ta namen bi omenili: — razširitev programa, povezanega z tele-processingom: te povezave omogočijo hitrejšo poslovanje pri okencih, kar skrajša klientom čas čakanja in omogoča hitrejšo odposiljitev izvečkov tekočih računov; — odprtje »Borsinov« v Rimu in Milanu, opremljenih z najsoodobnejšimi napravami za vizuelni pregled v najkrajšem možnem času borznih tečajev ter za obveščanje o stanju vrednotnic in poslovanju družb; — nadaljnje povečanje števila avtomatičnih naprav za vlaganje in dviganje pri odgovarjajočih okencih, kar je povezano s poglavljenimi študijami za njihovo razširjanje in uporabo.

Poleg tega, je bila posvečena posebna pozornost povečanju stranskih bančnih dejavnosti (Leasing, Factoring) potom zavoda IFITALIA, knjigovodske elektronske usluge za tretje osebe, Diner's Club), ter uslugam, ki nudijo potencialno možnost razširitve, kakor na primer osebni krediti, in to s pomočjo programa, ki mora prikazati občinstvu banko v sodobnejši in živli obliki.

Na področju uslug ter operacij s tujino so bili izpopolnjeni povečani bistveni operacijski instrumenti: v Tokyu je bilo odprto predstavništvo, z imenom Lavoro Nippon Consulting Ltd., odločeno je bilo tudi, da se odprejo predstavništva v Sydneyu in Mexico Ciudad, kakor tudi filijala v Londonu.

Poročilo se zaključuje s prisrčnim in hvaležnim pozdravom vodilnim uslužbencem, uradnikom ter osebju vseh kategorij, ki so prizadevno prispevali k lepemu napredovanju zavoda.

26 milijonov

Italijanov sledi
dnevno
televizijskim sporedom

17 milijonov

radijskim sporedom

ŠTEVILKE GOVORIJO

3.176

oddajnih naprav
zgrajenih
od teh kar 2.617 preko
sprejetih obveznosti
zavoda RAI do države

33 lir

naročnine za en dan
radia in televizije

5.912 ur

televizijskih sporedov

46.296 ur

radijskih sporedov
v letu 1972

Od 5.912 ur televizijskih sporedov,
1.875 ur je informativnih oddaj;
1.856 kulturnih in šolskih;
983 ur predstav;
693 krajevnih oddaj.

Od 46.296 ur radijskih sporedov,
12.642 ur je glasbenih in dramskih oddaj;
4.685 informativnih in kulturnih;
17.058 deželnih oddaj;
11.283 oddaj za inozemstvo.

Autfoto

BILANCA 1972 ZAVODA RAI

ki je bila odobrena na rednem občnem zboru delničarjev 30. aprila 1973

Bilanca zavoda RAI prikazuje aktivnost podjetja, ki pripravlja predstave, izobrazbo, informacije, skratka vse, kar poslušamo pri radijskih sprejemnikih ali vidimo na televizijskih zaslonih. Pri pregledu bilančnih postavk za leto 1972, bo mo osvetlili bistvene in najzanimivejše točke upravljanja zavoda RAI v zadnji poslovni dobi.

DOHODKI

Med dohodki predstavlja glavno postavko radijska in televizijska naročnina ki je leta 1972 dosegla kar 109 milijard lir. To, kar posamezni naročnik plača, ne ostane v celoti na razpolago zavodu RAI. Od letne naročnine 12.000 lir (ali 33 lir na dan) gre v državno blagajno, za razne dajatve, ter državnim upravam 4.000 lir. Zavodu RAI ostane torej 8.000 lir. Radijsko-televizijska naročnina je edina usluga, katere cena se je v zadnjih letih znižala oziroma ostala nespremenjena. Leta 1954 je znašala namreč naročnina 18.000 lir, leta 1957 se je znižala na 16.000, leta 1959 na 14.000, dočim je bila leta 1961 postavljena na sedanjih 12.000 lir.

Drugi vir dohodkov, po svoji važnosti, je pa radijska in televizijska reklama. Od 84 milijard, katere so oglaševalci potrošili v letu 1972 za radijsko in televizijsko reklamo, davke ter za stroške pri realizaciji

programa, je zavod RAI inkasiral 53 milijard. Celotni strošek za reklamo v časopisju je v letu 1972 znašal približno 190 milijard lir, dočim je skupna reklamna investicija v državi v istem letu dosegla 440 milijard lir vrednosti.

Tretji vir dohodkov tvorijo 20 milijard, katere je zavod RAI prejel kot povračilo za stroške za aktivnosti, ki niso bile predvidene v konvenciji. To so posebne usluge, opravljene občasno na zahtevo raznih državnih uprav, da bi se zadovoljile najrazličnejše zahteve: socialne (televizijske oddaje v nemškem jeziku, radijske v italijanskem in slovenskem jeziku v Trstu, spored za izseljene delavce, kratkovalovni sporedi za inozemstvo), vzgojne (šolske oddaje, za mladino na odsluženju vojaškega roka, kampanja za varnost na cesti) in organizacijskega upravljanja (redne

televizijske naročnine). Omenili bi tudi dodatne večje obremenitve poslovanja, katere je zavod RAI utrpel, zaradi pospešene razširitve televizijske mreže tudi v manjših krajih v državi.

IZDATKI

Glavni izdatki so bili: 80,6 milijard za snovanje in realizacijo sporedov; 41,7 milijard za tehnične stroške za snemanje in oddajanje; 45,2 milijardi navadnih in administrativnih stroškov, splošnih in komercialnih; 11,9 milijard za davke, takse ter pasivne obresti; 4,2 milijardi za amortizacijske stroške.

V letu 1972 je ostal stalež osebja praktično nespremenjen. Skupno število zaposlenih je naraslo

od 12.167 na dan 31. decembra 1971 (vključenih 642 oseb s časovno omejeno pogodbo) na 12.177 na dan 31. decembra 1972 (vključeno 444 oseb s časovno omejeno pogodbo). Leta 1972 so znašali stroški za osebje, zaposleno za nedoločen čas, 101,6 milijard lir, kar je skupaj 18 milijard več kot v preteklem poslovnem letu. Porast je bil odvisen izključno od nujnosti dejavnikov, povezanih z obnovitvijo in uveljavitvijo nove delove pogodbe, s povečanjem draginske doklade za 13 točk, z prilagoditvijo odpravniskega sklada ter povečanjem socialnih bremen.

Skratka, 183 milijard dohodkov in prav toliko izdatkov za realizacijo 46.296 ur radijskih sporedov ter 5.912 ur televizijskih sporedov; sporedom je sledilo 17 milijonov radijskih poslušalcev ter 20 milijonov televizijskih gledalcev.

RAČUN STROŠKOV IN DONOSOV V POSLOVNEM L. 1972

STROŠKI

Oddelek realizacije sporedov	
Stroški radijskih sporedov	16.342.770.700
Stroški televizijskih sporedov	32.692.597.627
Stroški radijskih poročil	10.419.893.660
Stroški televizijskih poročil	11.406.811.669
Stroški radijskih poročil	4.248.156.706
Stroški televizijskih poročil	5.485.799.364
Avtorske pravice in podobno - radio	
- televizija	
	80.596.029.726

Tehnični odsek

Tehnični stroški	37.828.216.735
Raziskovalno - tehnični stroški	1.523.989.770
Gradbeni stroški	2.336.716.192
	41.688.922.697

Odsek navadnih in administrativnih, splošnih in komercialnih stroškov

Navadni administrativni in splošni stroški	29.653.293.570
Stroški za naročninsko službo	8.199.654.235
Stroški za propagando, tisk in proučevanje mnenja	2.470.712.299
Stroški za poročila in upravo osebja	4.914.761.594
	45.238.421.698

Davki, pristojbine - državna udeležba

Pasivne obresti in razne postavke	11.082.372.864
Amortizacija	758.656.695
	4.200.000.000

SKUPNO 183.564.403.680

Saldo poslovanja	52.025.239
	183.616.428.919

DONOS

Redne in posebne naročnine	31.545.301.170
Dodatna televizijska naročnina	77.707.944.702
	109.253.245.872
Radijska reklama	22.572.788.665
Televizijska reklama	30.838.911.886
Razni dohodki	20.951.482.496
	183.616.428.919

Bilanca ter konto izdatkov in donosov se zaključuje s poslovnim saldonom 52.025.239 lir, ki bo razdeljen kakor sledi:

Bilančni saldo	52.025.239
5 odst. za zakonsko rezervo	2.601.262
	49.423.977
Ostanek presežka preteklih poslovnih dob	164.420.046
Prenos na novo poslovanje	213.844.023

BILANCA NA DAN 31. DECEMBRA 1972

AKTIVA

Nepremičnine	61.032.026.606
Naprave in stroji	97.732.702.936
Oprema, premične naprave, prevozna sredstva, pohištvo	23.451.644.906
Dela v teku	7.714.080.912
Skladišča	6.674.614.457
Vrednostni papirji s fiksnim dohodkom	3.524.473.285
Delnice	1.850.838.000
Razpoložljiva sredstva:	
— Blagajna	144.662.212
— Pri bankah in poštinih uradih	166.062.782
Amortizacija	618.449.389
Račun dolžnikov:	
— Terjatve do ustanov in povezanih družb	4.181.907.051
— Terjatve do dobaviteljev	275.191.107
— Razne terjatve	65.747.564.671
	273.114.218.314
Razni računi	9.184.647.801
	282.298.866.115

PASIVA

Premoženje družbe	10.000.000.000
Zakonska rezerva	402.676.819
Izredna rezerva	959.497.233
Amortizacijski skladi	76.276.411.937
Starostni, skrbstveni in pokojninski sklad	117.307.142.122
Razni skladi	2.605.801.724
Državna udeležba	9.739.162.766
Računi upnikov:	
— Dolgovi bankam	16.966.140.548
— Dolgovi dobaviteljem	6.231.859.902
— Razni dolgovi	32.409.079.978
Ostanek iz preteklih poslovnih let	164.420.046
Saldo poslovanja	52.025.239
	273.114.218.314
Razni računi	9.184.647.801
	282.298.866.115

rai radiotelevisione italiana

